

T.C

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer KARANFİL

Prof. Dr. Feridun MERTER

Malatya-2021

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜMÜDÜRLÜĞÜ
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE OKUMA YAZMA
ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

DANIŞMAN

HAZIRLAYAN

PROF. DR. FERİDUN MERTER**ÖMER KARANFİL**

Jürimiz tarafından 12/11/2021 tarihinde yapılan yüksek lisans tezi savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği** ile başarılı bulunarak **Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı**İmza**

1. Prof. Dr. Feridun MERTER

2. Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA

3. Dr. Öğr. Üyesi Adem DOĞAN

O N A Y

Bu yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve Sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

Doç. Dr. Eyüp İZCİ

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Feridun MERTER 'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **“Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel, ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Ömer KARANFİL

TEŞEKKÜR

Yaptığım bu araştırmanın hazırlanışı, yazımı ve tüm aşamalarında yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer tez danışman hocam Prof. Dr. Feridun MERTER'e teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tüm eğitim hayatım boyunca bana yol gösteren desteğini esirgemeyen tüm hocalarıma, yüksek lisans öğrenimim süresince desteğini esirgemeyen hocam Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra AKKAYA'ya ve Dr. Öğr. Üyesi Adem DOĞAN'a teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimimde bana destek olan annem, kardeşlerim ve sabrından dolayı eşime teşekkür ediyorum.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı değişen toplum yapısı ve 21. yüzyılın getirdiği gerekliliklerin, Covid-19 Pandemisi ve eğitimde yapılan zorunlu değişimler, gelişen teknolojik imkânların eğitim alanında da yansımaları sonucu uzaktan eğitim yoluyla sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirlemektir. Araştırmanın örneklemini kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olup Kahramanmaraş ilinde bulunan ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma ve durum çalışması deseni derinlemesine bilgi edinmek için kullanılabilir en uygun yöntemlerden biridir. Telefon görüşmesi ve ses kaydı yoluyla yapılmış olan görüşmeler araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Veri analizi için nitel araştırmalarda kullanılan içerik analizi yöntemi ile elde edilen veriler kategoriler halinde incelenerek araştırma verileriyle elde edilen bulguların anlaşılmasının kolaylaşması hedeflenmiştir. Araştırmanın uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi konusunda yaşanan sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin geliştirilmesi yönünden alana ışık tutacak bir araştırma olması yönüyle alan yazını için önem arz etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Okuma Yazma Öğretimi, Uzaktan eğitim, Sınıf öğretmeni, Covid-19, Pandemi

The opinions of primary school teachers about the problems faced with teaching literacy through online education.

ABSTRACT

The aim of the research is to determine the problems faced by primary school teachers in teaching literacy through online education as a result of the changing social structure and the requirements of the 21st century, the Covid-19 Pandemic and the compulsory changes in education and the reflections of the developing technological opportunities in the field of education. The sample of the study consist of primary school teachers working at primary schools in the province: Kahramanmaraş, which was determined by the easy accessible sampling method. The research was conducted with the case study pattern of the qualitative reasearch method. Qualitative research in combination with case study design is one of the methods that can be used to gain in-depth information. Interviews done through the telephone and with audio recording were made with a semi-structured interview form prepared by the researcher. For data analysis, the data obtained by content analysis, which is the most used in qualitative research, was examined in categories, and it was aimed to facilitate the understanding of the findings obtained with the research data. This research is important for the field literature as it is a research that will shed light on the problems experienced in teaching literacy through online education and the developments of the solutions for these problems.

Key words: Teaching Literacy, Distance Education, Primary School Teacher, Covid-19, Pandemic

İçindekiler

ONUR SÖZÜ.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
TABLolar LİSTESİ.....	ix
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Problem durumu	1
1.2.Problem Cümlesi ve Alt Problemler	3
1.3.Araştırmanın Amacı ve Önemi	4
1.4.Araştırmanın Sayıltıları.....	4
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.6.Tanımlar.....	5
2.KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1.Kuramsal Bilgiler.....	6
2.1.1Okuma.....	6
2.1.2.Okumanın Gelişim Basamakları	7
2.1.3.Okuma Yaklaşımları	8
2.1.4.Okumanın Psikolojik Yönü	9
2.1.5.Okumanın Fizyolojik Yönü	9
2.1.6.Okumanın Sosyolojik Yönü.....	10
2.1.7.Okumanın Zihinsel Yönü.....	10
2.1.8.Okuma Hızı ve Anlama	10
2.1.2.Yazma	11
2.1.3.Uzaktan eğitim.....	12
2.2.İlgili Araştırmalar	18
3.YÖNTEM	25
3.1.Araştırmanın Modeli/Deseni.....	25
3.2.Verilerin Toplanması	26
3.3.Verilerin Analizi	26
3.4.Evren/Örneklem.....	27
4.BULGULAR VE YORUMLAR	29
5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	60
5.1.Tartışma ve Sonuç	60

5.2.Öneriler	65
KAYNAKLAR	66
EKLER.....	71

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo1. Öğretmenlerin demografik özellikleri	27
Tablo2. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminin olumlu ve olumsuz etkilere ilişkin görüşleri	29
Tablo3. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliği düzeyine ilişkin görüşleri	41
Tablo 4. Öğretmenlerin “Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandığı öğretim yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri	48
Tablo 5. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliği düzeyine ilişkin görüşleri	51
Tablo 6. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi etkililiğine ilişkin görüşleri	56

1.GİRİŞ

Bu bölüm, problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı ve önemi, varsayımlar ve sınırlılıklar başlıklarından oluşmaktadır.

1.1.Problem durumu

Günümüz şartlarında teknoloji her yönüyle bizleri etkilemekte ve çoğu zaman da her ne kadar zararları olsa da hayatımızı kolaylaştırmaktadır. Dijital ortamla etkileşim içinde dünyaya gözlerini açan ve teknolojiyi yakından tanıyan kuşağa, Alfa kuşağı denilmektedir. Yani bu kuşaktan beklenti her zaman teknolojiyle iç içe olması ve onunla erken tanışmasıdır (Apaydın ve Kaya, 2020). Ayrıca bu kuşağın 2015 ve 2025 yılları arasında doğanları kapsadığını ve 2050 yılında bu kuşağın 35 milyon civarı olacağı tahmin edilmektedir. Bu kuşağın çocuklarının en çok arzuları yerine getirilmiş olan çocuklar olduğu ve teknolojiyle çokça iç içe oldukları görülmektedir (Carter, 2016). Bu kuşağın çocuklarının öğrenmelerini teknolojiyle birleştirmek ve bu nedenle öğrenmelerini teknolojiyle ne kadar eğlenceli hale getirirlerse o kadar öğrenmelerin aratacağı düşünülmektedir (Sönmez, 2017). Çevrimiçi otonom öğrenme anti-koronavirüs dönemde bu bağlamda daha da önemli hale gelmekte ve bu alanda boşluğun belirlenmesi gerekmektedir (Li, 2021). Covid-19 pandemisi tüm dünyada çevrimiçi öğrenmeleri arttırmayı ve teknolojiyle örülmüş pedagojik uygulamaların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır (Amunga, 2021).

Öğrencilerin teknolojiye ulaşma ve derslere uzaktan erişme imkânı olması uzaktan eğitim için avantajlı bir durum olsa bile her öğrenci için bu imkânın sağlanamamış olması fırsat eşitliği açısından etik bir durum değildir. Bu nedenle öğrencilerin tamamı çevrimiçi ödevlere ulaşabiliyorsa uzaktan ödevler verilmeli eğer sağlanamıyorsa duruma uygun olmayan ödevler verilmemelidir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ödevler verilirken ekranda öğrencinin geçireceği zaman iyi hesaplanmalı ve öğrencilerin veli kontrolünde bu ödevleri yapmaları, ödevlerin pekiştirme amacıyla verilmesi gerektiği belirtilmektedir (Duran ve Ertuğrul, 2012, s.347-365).

Bilgisayarların görsel destek sağlaması, bireysel öğrenmeleri desteklemesi,

öğrencilerin keşfetmesini sağlaması, bireysel öğrenmeler için destek sağlaması açısından sanal ortamlar, öğrencilere istediği zaman ve istediği sürede tekrar imkânı sunmaktadır. Bilgisayar destekli ortamlar bireysel öğrenmeleri ve problem çözme becerilerini geliştirme ve öğrenme için yeterli süreyi sunmaktadır (Şimşek, 2009). Bilgisayarın öğretim için kullanılması, öğrencilerin bireysel öğrenmelerini desteklemesi, görsel ve işitsel bir ortam sağlaması açısından eğitimin bireyselleştirilmesini kolaylaştırmaktadır (Akçay, Aydoğdu, Yıldırım ve Gensoy, 2005, s.103-116).

Bilgisayar ve internetin eğitimde kullanılması, fiziksel duruş bozukluklarına eğitimde önemli bir yeri olan sosyalleşme, grup çalışmaları, paylaşımcılık gibi konularda çeşitli dezavantajlar sağlamakta aynı zamanda not alma ve el kaslarını kullanma becerilerinin de giderek azalmasına neden olmaktadır (Şimşek, 2009). Eğitim ihtiyacının karşılanması açısından geniş kitlelere hitap edebilen uzaktan eğitim; sosyalleşme, dokunma ve hissetme konusunda öğrencileri olumsuz etkilerken video konferans ve web konferanslar aracılığıyla bu dezavantajı en aza indirmektedir (Selvi, 2008). Uzaktan eğitimde öğrenciler birbirlerini motive edemezler. Uzaktan eğitim öğrencilerin adaptasyon sağlamasına engel olabilir, uzaktan eğitim teknolojik araçlarla sağlandığı için öğretim sürecinde öğretmenin anlık desteğinden öğrenci mahrum kalmaktadır (Yalın, 2010).

Günümüz olanaklarına bakıldığında eğitim sisteminin uzaktan eğitim bağlamında yetersiz kaldığı söylenebilir. Televizyon, radyo gibi araçlar 20. Yüzyılda tek taraflı eğitim açısından kullanılan uzaktan eğitim araçları olmuştur. Her iki tarafın da uzaktan etkileşim sağladığı internet aracılığıyla sağlanan web tabanlı öğrenme bazı problemlere çözüm olmaktadır (Tüysüz ve Aydın, 2007, s.73-84). Bilgisayar ve internetin kullanımı, bilgisayar yazılım ve donanımları konusunda öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgi ve becerileri arttırılmalıdır (Atalı, Gönener, Sertbaş ve Taşkiran, 2003, s.124-132).

Uzaktan eğitim farklı zamanlarda ve mekânlarda öğrenme için öğrenenlere fırsat sunmaktadır. Eğitimin ulaştırılamadığı bölgeler için uzaktan eğitim bu bağlamda fırsat sunmakta ve eğitimde fırsat eşitliği açısından katkı sağlamaktadır (Ersoy, 2008). Uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliği sağlamakla birlikte, geleneksel eğitimde olana katkı yapı ve imkânlar hususunda esnek bir yapıya sahiptir. Öğrenciler ön öğrenmelerine göre ilerlemekte ve belli bir koşul ya da yeterlilik aranmamakta, yaş sınırı da bulunmamaktadır

(Demirel, 2010).

Uzaktan eğitim; kaynak ve alıcıların öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bir bölümünde birbirlerinden ayrı (uzak) ortamlarda bulunduğu, alıcılarına “öğretim yaşı, amaçları, zamanı, yeri ve yönetimi” vb. konusunda “bireysellik”, “esneklik” ve “bağımsızlık” olanağı tanıyan, öğrenme-öğretme süreçlerinde yazılı ve basılı materyaller, işitsel araçlar (telefon, radyo), görsel-işitsel teknolojiler (televizyon, video) ve yüz yüze eğitim (akademik danışmanlık) gibi materyal, araç, teknoloji ve yöntemlerin kullanıldığı, kaynak ile alıcılar arasındaki iletişim ve etkileşimin ise televizyona ve bilgisayara dayalı etkileşimli/tümleşik teknolojilerle sağlandığı planlı ve sistematik bir eğitim teknolojisi uygulamasıdır (Uşun, 2006). Uzaktan Eğitim; Farklı mekanlarda bulunan eğitim paydaşlarının öğretme ve öğrenme faaliyetlerini iletişim teknolojileri yardımıyla gerçekleştirmesidir (İşman, 2005).

Uzaktan eğitimin dört bileşeni tanımlarda dikkat çekmektedir (Canbek, 2015, s.104):

- Uzaktan eğitimin kurumsal tabanlı olması, geleneksel olmayan kurumlarca yürütülmesi,
- Sadece mekânsal değil, zamansal olarak da öğrenenlerin öğreticilerden uzak olması,
- Etkileşimli iletişimin (telekomünikasyonun) olması,
- Öğrenenlerle, kaynaklarla ve öğreticilerle bağlantıda olması

1.2.Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu araştırma sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretimi yaparken karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu ve olumsuz olarak gözlemlediği etkiler nelerdir?
2. Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken hangi programları ya da araçları kullanmaktadırlar?
3. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandıkları öğretim yöntem ve teknikler nelerdir?

4. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliği düzeylerine ilişkin görüşleri nasıldır?
5. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminin etkililiği hakkında düşünceleri nelerdir?

1.3.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Değişen yüzyılın ve gelişen teknolojilerin artması nedeniyle bilgiye ulaşma yolları da çeşitlenmektedir. Çağın şartlarının yanı sıra 2019 yılından itibaren insanlığı etkisi altına alan Covid-19 Pandemisi ve sonrasında yaşananlar bizlere bir kez daha uzaktan eğitimin önemini hatırlatmakta ve bu alanda daha çok araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Uzaktan eğitim konusunda yaşanan problemlerin en aza indirilmesi ve bu konuda bilgi sahibi olunması açısından araştırma önem arz etmektedir. Bu bağlamda web destekli uzaktan eğitimi gerektiren nedenler aşağıda sıralanmıştır;

Teknolojik nedenler: Gelişen teknolojiler ve internetin sağladığı öğrenme fırsatları öğrenme için kolaylıklar sağlamaktadır.

Eğitim sistemi ile ilgili nedenler: Nüfus artışı ile derslik sayısına ve eğitim araç gereçlerine olan ihtiyacın artması sonucu uzaktan eğitim sisteminin fiziksel ortama ihtiyaç duymaması.

Ekonomik nedenler: Web Tabanlı Uzaktan Eğitimin kuruluş aşamasında maliyeti yüksek olarak görünse de uzun vadede düşününce daha az maliyetli olduğu görülmektedir.

Engelliler ile ilgili nedenler: Web tabanlı uzaktan eğitim Engel durumundan dolayı dışarı çıkamayan, araç kullanamayan veya toplu ulaşım kullanamayan bireyler için fırsat eşitliği sağlamaktadır (Avşar, 2012, s.26-28).

1.4.Araştırmanın Sayıtları

Araştırma için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formundaki soruların, öğretmenler tarafından doğru cevaplandığı varsayılmıştır.

1.5Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma Kahramanmaraş ilindeki ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenleriyle sınırlıdır.
2. Yapılan çalışma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında toplanan veriler ile sınırlıdır.

3. Yapılan çalışma yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorularla sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Uzaktan eğitim: Öğrenci ile öğretmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi (TDK, 2021).

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Kuramsal Bilgiler

2.1.1Okuma

Akyol (2009)’a göre “okuma; düzenli bir ortam gerektiren, ön bilgiler eşliğinde anlam kurma ve yazar ile okuyucu arasındaki iletişim sürecidir. Okuma kişinin göz ve beyin koordinasyonu ile önceden tanıtılmış imgelerin göz aracılığıyla beyine iletilmesi ve algılanmasıyla imgelerin objelere veya fikirlere dönüşmesiyle yapılan eylemdir.” Okuma bireylerin birbirleriyle iletişim kurma süreçleridir. Bireyler fikirlerini, yaşadıklarını okuma yoluyla diğer bireylere iletmektedir. Okuma ne kadar kaliteli, düzgün ve hızlı olursa bilgiye ulaşma, gelişme ve ilerleme de o derecede iyi olacaktır.

Okuma, bireylerin önceden kendi aralarında kararlaştırdığı birtakım sembollerini duyu organlarıyla algılama ve beyin tarafından yorumlama sürecidir (Yalçın, 2006, s.47). İlk okuma yazma için seçilen yöntem, öğretmen ve veli tutumu, öğrencilerin okuma yazma konusunda geç kalmalara ve bu geç kalmalarda ilerideki eğitim hayatını olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Öğrencilerin bu durumu gelecekte akademik başarısının düşmesine, okuma-anlama güçlüklerinin yaşanmasına, ifade etme zorluklarına sebep olabilmektedir. Bu nedenle öğretmenleri yöntem seçimi ve akademik yönden kendilerini yeterli hissetmeleri önem arz etmektedir (Aba, 2011).

Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin okuma bilgi edinme için her zaman yerini koruyacaktır. Okuma gelecek yaşamında kişinin başarısını doğrudan etkilemekte ve iş hayatlarında da başarılı olabilmeleri için önemli bir yere sahiptir (Babayiğit, 2012, s.18).

Okuma kişinin göz ve beyin koordinasyonu ile önceden tanıtılmış imgelerin göz aracılığıyla beyine iletilmesi ve algılanmasıyla imgelerin objelere veya fikirlere dönüşmesiyle yapılan eylemdir. Okuma bireylerin birbirleriyle iletişim kurma süreçleridir. Bireyler fikirlerini, yaşadıklarını okuma yoluyla diğer bireylere iletmektedir. Okuma ne kadar kaliteli, düzgün ve hızlı olursa bilgiye ulaşma gelişme ve ilerleme de o derecede iyi olacaktır. Günümüzde okuma çağın bazı değişimlerinden dolayı kişilerin dikkat eksikliği, bilgi kaynaklarındaki artış, teknolojinin getirdiği yeniliklerle birlikte kişilerin okuma konusunda yaşadıkları sorunları arttırmakta ve okuma güçlüklerinin artmasına ve okuma güçlüğüne tespitinin önemini her geçen gün gözlemlemekteyiz (Akyol, 2009, s.1). Okuma konusunda yirmi birinci yüzyılda sadece adını ve soyadını

veya basit bir mektubu okumanın bu yüzyılın beklentilerini karşılamadığı, okuduğunu anlayabilmenin ve hayata aktarabilmenin fonksiyonel bir okuyucu olmaktan geçtiğini belirtmiştir. Fonksiyonel bir okuyucu olmak ve yeniçağın getirdiği yeniliklere ayak uydurarak okuma eğitimi verebilmek için bu alanla ilgili çalışmalar yapılması gerekmektedir ve yapılan çalışmalar yeterli seviyede değildir.

Arıcı (2012), okumanın gözün düz bir şekilde ilerlemesiyle değil okumanın gözün sıçrama hareketi yapmasıyla gerçekleştiğini belirtmiştir. Ayrıca görme alanı ve dikkati yoğunlaştırma da okumada etkili unsurlardır. Akyol (2011)'a göre, görme alanı yaş ilerlemesiyle arttığı ve çocukların görme alanının yetişkinlerinkinden dar olduğunu ve çocukların iyi bir okuma yapabilmesi için dikkatini daha çok yoğunlaştırması gerektiğini belirtmiştir.

Sever (2000)'e göre okuma etkinliği yazıdaki duyguların, düşüncelerin kavranması için fiziksel, ruhsal ve zihinsel olarak yapılan karmaşık bir etkinliktir. Okumanın karmaşık bir yapı oluşturması okuma üzerine daha çok araştırma yapılması gerektiğini göstermektedir.

Yapılan çeşitli araştırmalar gelişmiş ülkelerde orta düzeydeki bir lise öğrencisinin dakikada 250 kelime okuyabildiğini ortaya koymuştur. Coşkun (2002)'un yaptığı araştırmaya göre ise ülkemizde bir lise öğrencisinin dakikada okuduğu kelime sayısı ortalama 147,7 kelime olarak belirlenmiştir(akt. Yalçın, 2006, s.55). Bu nedenle ülkemizde okuma güçlüklerinin erken yaşlarda fark edilmesi bu konuda önlemler alınarak çalışmalar yapılması gerektiğini bu alanda yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu bizlere göstermektedir. Bu araştırma yoluyla elde edilen bilgiler sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin belirlenmesi konusunda bizlere ışık tutacaktır.

2.1.2.Okumanın Gelişim Basamakları

Chall'a (1983) göre okumanın gelişim basamakları;

- 1) Okuma öncesi dönem (0-6 yaşlar): Bu dönemde çocuk harfleri veya numaraları birbirinden ayırmaya başlar göz atmayı öğrenir.
- 2) Birinci dönem (1,5-2,5 sınıflar): Bu dönemde çocuk için kelime öğrenme ve anlama ağırlıktadır. Anlamlı kelimeleri okuma hızı tesadüfi kelimelerden daha fazladır.

- 3) İkinci dönem (2,5-4. sınıflar): Okuma daha çok anlamaya yöneliktir anlamı bilinmeyen kelimeler metinden anlam çıkarmaya yönelik yapılır.
- 4) Üçüncü dönem (4-8. sınıflar): Bu dönemde kelime anlama ve ayırt etmekten ziyade metin anlamaya yönelik gelişim söz konusudur.
- 5) Dördüncü dönem (lise dönemi): Bu dönemde şekilsel, tanıma ve sesbilgisel gibi basit durumlardan daha farklı fikirler edinmeye başlanmıştır.
- 6) Beşinci dönem (kolej ve ilerisi): Bu dönemde okuyucu anlama becerileri konusunda büyük ilerleme kaydetmiş olur. Okuyucu bildikleri ve yeni öğrendikleri ile ilgili yargılamalar ve sentezler yapar (akt. Akyol,2009, s.45-46).

2.1.3.Okuma Yaklaşımları

Okumanın nasıl gerçekleştiği, okuma paralel bir süreç olup olmadığı veya okumanın gerçekleşmesinde yazarın ve okuyucunun rolü nedir gibi çeşitli yaklaşımlar vardır. Bunlar temelde üç yaklaşıma dayanır;

1) Parçadan Bütüne Yaklaşımı

Bu yaklaşıma göre okuma sembolleri sese çevirme işidir. Okuyucu göz ile yazıyı yani; harf, hece veya kelimeyi göz aracılığıyla almaktadır. Önemli olan yazı dilindeki kodu çözümlenektir. Ardından semantik ve sentaks yoluyla göz ile alınan bilgiler çözümlenir. Bu yaklaşımda okuma harften heceye, heceden kelimeye, kelimedenden ise cümleye ve metne şeklinde sıralı şekilde yapılır. Metinler parçalara ayrılarak yapılan okumalar sonradan birleştirilerek anlama kolaylaştırılmış olacaktır.

2) Bütünden Parçaya Yaklaşımı

Bu yaklaşıma göre okuma anlam kurma yoluyla başlar. Anlam kurma da tahminler yoluyla olur. Bu modelde öğrenciler harf, hece ve kelime bilgisine birazcık sahip olunca okuduğu metinler hakkında varsayımlar kurmaya başlar. Bu durumda okuyucu hipotezini desteklemek için ön bilgilerini ve metindeki bilgilerden yola çıkarak hipotezini ispatlar veya reddeder.

3) İnteraktif Yaklaşım

İnteraktif yaklaşıma göre okuma ne harf hece ve kelimedenden cümleye sonra da metne doğru ne de metinden cümleye, cümleden kelimeye, kelimedenden

heceye, heceden harfe şeklinde olmalıdır. Okuma bunun her ikisini de kapsayan paralel ve interaktif bir süreçtir (Akyol,2009, s.11)

Alexasander'in (1998) yaptığı bir araştırmada bir liste halinde verilen kelimelerin bir bölümünü bazı öğrenciler okuyamamışlardır. Bu kelimeleri metin içinde verildiğinde ise okuyamadıkları bu kelimelerin %25'ini okudukları görülmüştür. Bu araştırma bütünden parçaya yaklaşımını desteklemektedir. Diğer taraftan da okuma güçlüğü çeken öğrenciler düşünüldüğünde parçadan bütüne yaklaşımının daha etkili olduğu söylenebilir (akt. Akyol,2009, s.11).

2.1.4.Okumanın Psikolojik Yönü

Bireylerin iyi bir okuma yapabilmesi için psikolojik yapının ve duygusal olgunluğun da iyi bir seviyede olması gerekir (Yıldız vd. 2006, s.116).

Psikolojik olarak yeterli olgunluğa erişmemiş çocuklara okuma öğretmeye çalışmak öğrencide okumaya karşı bıkkınlık ve isteksizliğe sebep olmaktadır. Ayrıca anaokuluna gitmeyen çocukların ilk defa evden ayrılmaları da bu duruma sebep olan başka bir faktör olduğu görülmektedir. Okuma güçlüğü yaşayan çocuklara destek çıkmak için öncelikle çocuğun sorunları tespit edilmeli, çocuğun gelişmeyen yönleri tespit edilmelidir. Çocuğa uygun bir program belirlenmeli ve aile desteği alınmalıdır (Duran ve Sezgin, 2012)

2.1.5.Okumanın Fizyolojik Yönü

Her sözcüğün zihinde görsel ve devinimsel bir imgesi vardır zihin söyleyerek ve görme yoluyla bunu elde etmiştir. Gördüğümüz şeyleri seslendirdiğimiz bir göz ses genişliği vardır. Gördüklerimizi bu göz ses genişliğine göre seslendiririz. Okuma eylemini gerçekleştirmek ses yoluyla olur, dil ve dudaklar bu konuda etkin rol oynar. İşitme organı ise vurgu ve tonlamayı gerçekleştirmek için önemli bir organdır. Ayrıca iç salgı bezlerini görevini tam olarak yapmaması dil ve konuşma bozukluğuna neden olmakta ve bu durum okuma sorunlarına neden olmaktadır (Yıldız vd., 2006, s.116).

Okuma için en önemli organlardan biri de gözdür. Göz gördüğü imgeleri öncelikle retina iletilir, ardından alınan bu imgeler beyne iletilerek anlam kazanır ve okuma gerçekleşir. Okuma ile göz arasında çok yakın bir ilişki söz konusudur. Okuma sırasında göz sürekli sıçrama hareketi yaparak gezinerek okur. Okumanın daha hızlı olabilmesi için gözün daha uzun sıçramalar yapması gerekir (Temizkan, 2009, s.11).

2.1.6.Okumanın Sosyolojik Yönü

İnsan belli bir sosyal çevre ve kültür ortamında büyür, bu ortam okuma alışkanlıkları konusunda bireyleri etkilemektedir. Okuduğuna anlam verme konusunda önceden yaşadıkları etkili olmaktadır. Metinler hakkında ön bilgiler, okuma konusunda daha yetkin olmayı sağlamaktadır (Yıldız vd. 2006,s.117).

2.1.7.Okumanın Zihinsel Yönü

Göz ve göz kaslarının oluşturduğu ortam sayesinde alınan kelime ve kelime grupları beyinde şu yollarla işlenir:

- 1.Görüntü,
- 2.Görüntü tanıma,
- 3.Görüntü yorum alanı,
- 4.Okuma

Görüntü alanına giren sözcükler doğru bir şekilde algılanır ve iletilir. Bu şekilde tanınan görüntüler kişinin hafızasıyla karşılaştırılır ve okuma merkezinde okuma bu şekilde tamamlanmış olur (Yalçın, 2006).

2.1.8.Okuma Hızı ve Anlama

Güneş'e (1999) göre anlama hızını arttırabilmek için hızlı okumaya önem verilmektedir. Bilginin hızla arttığı çağımızda okuma bilgi edinme ve anlama için çeşitli teknikler geliştirilmektedir. Hızlı okuma genel manada harf sayısı ve zaman odaklı ölçülmektedir. Hızlı okumada okuyucu parmakla takip etme, içinden sesli tekrar etme, harf harf okuma, sürekli tekrar etme, hece hece okuma, okuma sırasında dudağı ve dili kıpırdatma gibi okuma hızını yavaşlatan ve anlama düzeyinin azalmasına neden olan bazı hatalar yapmaktadır. Hızlı okumanın gerçekleşmesi için kişinin bu durumlardan kurtarılması gerekmektedir (Balcı, 2013, s.22).

Göz okuma için önemli bir role sahiptir fakat sadece önemli olan göz değildir. Vygotsky(1999) ve Chomsky (2001)'ye göre; okuma amacı, ön bilgiler ve dilin düşünceyi geliştirmenin, anlam kurmanın okuma ve anlama üzerindeki birtakım zihinsel faaliyetlerin etkisi de göz önünde bulundurulmalıdır (Balcı, 2013, s.23).

2.1.2.Yazma

Yazma kendini yazılı olarak ifade edebilmeyi yani duyguları, düşünceleri kâğıda dökme işidir. Yazma öğretimine başlamadan önce bireyin ne yazacağım, neler anlatacağım gibi soruları cevaplamak gerekir. Yazma öğretiminde harflerin yazım şekli, kâğıdı kullanma şekli gibi beceriler öncelikli kazandırılması gereken ve yanlışların erkenden düzeltilmesi gerektiği becerilerdir (K.Keskinkılıç ve S.B.Keskinkılıç, 2007, s.200-201).

Yazma, temelde düşüncelerin motorsal bir hareketle simge ve sembollere dönüştürülme işidir. Yazmada önemli olan düşünceleri en hızlı şekilde ve en düzgün şekilde sembollere dönüştürmektir. Yazma işlemi yapılırken harflerin yazımının kolay bir şekilde öğrenilmesi önem arz etmektedir, çünkü daha sonraki aşamalarda zorlanarak yapılan bu eylem nefrete dönüşebilir (Akyol, 2009; s.51).

Yazma duygularımızı, düşüncelerimizi, yaşadıklarımızı anlatmanın bir yoludur. Türkçe öğretiminin bir yolu da yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesidir. Yazma becerisini geliştirmek için öncelikli olarak harfleri, heceleri kelime ve cümleleri doğru bir şekilde yazmak gerekmektedir. Ayrıca yazma eylemi için yazılan cümlelerin uygun kelime ve satır boşluklarıyla yazılmasına kâğıdın temiz bir şekilde kullanılmasına dikkat edilmesi gerekir. Ayrıca yazan kişi özne tümleç ve yüklemi bilmesi ve noktalama işaretlerini doğru ve uygun biçimde kullanılmasının önemini sezmış olması gerekir. Yazma için öğrencilerin kas ve motor gelişiminin yeterli düzeyde olması gerekiyor bu nedenle kas ve motor gelişimi yeterli olmayan çocuklara öğretmen yardım etmeli ve kalemi doğru bir şekilde tutması sağlanmalıdır (K.Keskinkılıç ve S.B.Keskinkılıç,2007, s.198-201).

Yazma becerisi geliştikçe bilgiyi alma, transfer etme, düşüncelerini düzenleme daha da yaygınlaşacak ve bilgiyi aktarmaya yönelik yazmalar daha da sıklaşacaktır. Bilgiyi aktarmanın bir diğer yolu da onu kopyalamaktır, yazan kişi bilgiyi elde ederken onu kopyalayarak onu aktarma yolunu da seçebilir. Öğrencilerin yazım süreci için aşamaları özetlersek öğretmenler de bu aşamaları takip ederek yazma aşamalarına göre öğrencilerin yazma gelişimini takip edebilirler.

2.1.3.Uzaktan eğitim

Uzaktan eğitim öğreten ve öğrenenin farklı yerlerde aynı anda veya farklı zaman dilimlerinde etkileşimi sonucu yapılan eğitimidir. Teknolojinin hayatımıza girmesinden itibaren TV, Bilgisayar, Radyo, Telefon ve uydu sistemlerindeki gelişmeler uzaktan eğitiminde buna paralel olarak gelişmesine neden oldu. İlk olarak 1928 yılında mektup yoluyla başlayan uzaktan eğitim günümüzde haberleşme ağlarında yaşanan gelişmeler sonucu internet tabanlı eğitimle devam etmektedir.

“Öğrenme öğretme faaliyetlerinin farklı ortamlarda bulunan kişilerin e posta veya teknolojik araçlarla yapılan eğitim türüne uzaktan eğitim denir”. Yaşam boyu öğrenmenin ön şartlarından biri olan uzaktan öğrenme günümüz teknoloji dünyasında daha da önem arz etmekte ve her şartta eğitim imkânı sunan uzaktan eğitim düşüncesi her geçen gün ilerleme kaydetmektedir. Bu ilerlemeler gelecekte eğitim sisteminin ayakta kalması için bir gereklilik haline gelmiştir. Uzaktan eğitim ortamında eğitimcilerin sahip olması beklenen bazı rolleri şöyle sıralamıştır; uzaktan eğitim ortamındaki eğitimci, psikolog, öğretici, öğretim tasarımcısı, teknoloji uzmanı, teknisyen, yönetici, site eğitmeni, editör, grafik tasarımcısı, sosyalleşme uzmanı, danışman, araştırmacı, lider, materyal üretici, ölçme değerlendirme uzmanı, sistem uzmanı, proje yöneticisi, iletişim uzmanı, motivasyon sağlayıcı, uzaktan eğitim uzmanı ve içerik sağlayıcı olmalıdır (İşman, 2001).

Matbaanın icadıyla birlikte eğitim ve teknoloji alanında ilk adımlar atılmış ve önceden yüz yüze alınması gereken birçok eğitim artık uzaktan alınmaya başlanmıştır. Bununla birlikte basılı kaynaklardan ziyade mektup, televizyon, radyo eğitim sistemlerinin uzaktan yapılması için kullanılmış araçlardır. Anadolu üniversitesi başta olmak üzere Atatürk ve İstanbul Üniversitesi açık öğretim sistemleri, ön lisans ve lisans programları ve Milli Eğitimin açık öğretim sistemi ülkemizdeki açık öğretim sistemlerine verilebilecek örneklerdendir (Al ve Madran, 2004).

Son zamanlarda eğitim alanındaki yenilikler ve kişilerin ihtiyaçları doğrultusunda uzaktan eğitime olan ihtiyacı arttırmıştır. Uzaktan eğitimde okula başlama ve devam ettirme çabası bireysel olmasına rağmen okul bırakma oranları çok yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Okulu bırakma nedenleri ise sosyal çevresel, ailevi, kişinin kendinden kaynaklanan nedenler olarak sayılabilir. Uzaktan eğitimle eğitim alan

öğrencilerin %30'unun okulu bıraktığı görülmüştür. Okulu bırakma nedenlerine bakıldığında ise %20 programdan kaynaklı, %55 kişinin kendisinden kaynaklı nedenler, %25'i ise sosyal çevreden kaynaklı nedenlerle okulu bıraktıkları görülmüştür. Uzaktan eğitime katılımda 2008 yılından sonra önemli bir artış olmuş ve uzaktan eğitim gün geçtikçe öğretmen, öğrenci ve idarecilerin ilgisini çekmektedir (Lee ve Jhoi, 2011, s.593-618).

2.1.3.1.Dünyada Uzaktan Eğitimin Gelişimi

Dünyada uzaktan eğitimin ilk kez kavram olarak 1700'lü yıllarda geçmiş olsa da ilk uzaktan eğitim uygulamaları 1840 yılında Isaac Pitman tarafından İsveç'te başlatıldığı kabul görmektedir. Pitman İncil'de yer alan bazı öğretileri steno ile öğrencilere öğretmiş ve değerlendirmiştir. 1856 yılında Almanya'da örgütlü bir şekilde uzaktan eğitim için Charles Toussaint ve Gustave Langensheic öğretim malzemeleri üretmiş ve uzaktan eğitim veren dil okulunu kurmuşlardır. İsveç'te 1898 yılında kendi adıyla anılan Hans Hermod uzaktan eğitim veren ve kendi tecrübeleriyle geliştirdiği bir okul açmıştır. Bu kurumda mektupla öğretim yapılmıştır (Kaya, 2002, s.28). “İlk yazılı mektupla eğitim dersi 1898'de “Book Keeping By Single and Double Entry” basılmıştır (Uşun, 2006, s.211). İsveç'te kompozisyon öğretimi için 1833 yılında bir ilan yayınlanmıştır (İşman, 2008, s.87).

Amerika' da ise uzaktan eğitimin ilk izlerine Anna Eliot Ticknor tarafından başlatılan Mektupla Çalışma olarak bilinen Evde Çalışma Destekleme Derneğinin 1873' teki çalışmalarına dayandığı görülmektedir (Kaya, 2002, s.28). Mektupla öğretim New York'taki İthaca 1883'te Mektupla Öğretim Üniversitesi kurulmuş ve 1883-1891 yılları arasında zorunlu yaz okulunu tamamlayan kişilere Liberal Sanatlar Okulu kanalıyla akademik derecelendirmeler yapılmıştır (Uşun, 2006, s.211). Bu uygulamanın dışında gerçek anlamda uzaktan eğitim çalışmalarının başlangıcı Illinois Wesleyan Üniversitesinde başlayan hem lisans hem de yüksek lisans derecelerinin alınabildiği uygulama 36 yıl sürmüş ve 1910 yılında sona ermiştir. Pensilvanya Eyaletinde 1891 yılında yayınlanan bir gazete madencilik yöntemleri ve maden ocaklarındaki kazalara karşı alınması gereken önlemlerle ilgili broşür yayınlayarak bu alanla ilgili öğretim sağlamıştır. 1892 yılında Chicaco üniversitesinde Uzaktan Eğitim Bölümü oluşturulmuştur (Kaya, 2002, s.29). Dünyada ilk televizyonla uzaktan eğitim uygulamaları Amerika Birleşik Devletleri'nde 1932-1937 yıllarında Iowa

Üniversitesin’de başlamıştır. Dünyada uzaktan eğitimle ilgili yine birçok ülkede deneme yayını yapılırsa da ilk olarak radyo yayını Amerika Birleşik Devletleri’nde 1920 yılında başlamıştır (Uşun, 2006, s.214).

İngiltere’de uzaktan eğitimin ilk başlangıcı mektupla öğretimle başlamıştır. İngiltere’de 1843 yılında Skerry’s, Clough’s Foulks Lynch, Chambers, Wolsey Hall, Universty Corospondence College gibi ticari kurumlar mektupla öğretime başlamışlardır (Uşun, 2006, s.211). Bu süreci öğretmenlik sertifikası için 1894’te kendi aralarında bilgi alışverişi için yazışan öğrenciler izlemiştir. Öğrencilerle yapılan bu uygulama Oxford Üniversitesi dışarıdan bitirme sınavlarını uzaktan yapılmasını sağlamıştır (Kaya, 2002, s.29). İngiltere’deki okul programına paralel programlara televizyonda 1957 yılında bununla ilgili yayın yapılmıştır (Uşun, 2006, s.214).

2.1.3.2.Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi

Türkiye’de uzaktan eğitim fikri ilk olarak 1927 yılında konuşulmuş, mektupla öğretim fikri ortaya atılmış fakat bu uygulamalar hayata geçirilememiştir. Bu uygulamaların hayata geçirilememesinin en büyük nedeni halkın %90’nı okuma yazma bilmeyen bir toplumda bunun mümkün olmamasıdır. Yani öğretmensiz, uzaktan, mektupla öğretimin mümkün olmayacağı kanısı hakimdi. 1956 yılına kadar Türkiye’de uzaktan eğitimin başlatılıp başlatılmayacağı tartışılmıştır. Yani 1927-1955 yıllarında uzaktan eğitim Türkiye’de sadece bir fikir olarak tartışıldığı dönem olmuştur. Türkiye’de ilk uzaktan eğitim uygulamasını Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü başlatmıştır. Bu uygulama mektupla öğretim uygulaması olarak bankalarda çalışan kişiler bu yolla eğitim almışlardır(Kaya, 2002, s.30-31). 1952 yılında ise İstanbul yapımı uzaktan eğitim radyo programı tarım ve hayvancılık üzerine yayın yapmaya başlamıştır (İşman, 2008, s.67). 6. Milli Eğitim Şurasında (1957) yaygın eğitim üzerinde durulmuş amacı, ilkeleri, çalışacak personel hakkında çalışmalar yapılarak bu konu üzerinde durulmuştur. 6. Şura’da yaygın eğitimle ilgili ayrıntıların açıklanmış olmasıyla, uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar artmış ve bu konuyla ilgili öneriler dile getirilmiştir (İşman,2008, s.67-68).

Orta dereceli meslek okulları mezunlarına yüksek öğretim imkânı sunmak için Milli Eğitim Bakanlığı ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı tarafından İstatistik ve Yayın Müdürlüğü bünyesinde uzaktan eğitim yapmak için Mektupla Öğretim Merkezi

Kurulu'nu 1960 yılında kurmuştur (İşman, 2008, s.67). Bu yeni ve deneysel olan yaklaşımın şu faydaları sağlayacağı düşünülüyordu:

1. Bu yaklaşımla kente uzak olan yerleşim birimlerinde yaşayan kişiler eğitim için kentlerde toplanmak zorunda kalmayacaklardı.
2. Üretici konumunda olan kişiler tüketici konumuna gelmeyecekti.
3. Bazı nedenlerle Akşam Tekniker Okulları'na devam edemeyen kişiler mektupla öğretim sağlanacak ve bu yolla tekniker açığını kapatılacaktı.
4. Akşam Tekniker Okuluna devam edilme zorunluluğu olmayacağı için iş veya mesleğini terk etme sorunu ortadan kalkacaktı.
5. Mektup yoluyla öğretim sağlanacağı için bu iş için ayrılan maliyet çok daha az olacak ve daha az maliyetle tekniker sorunu çözülebilecekti(Uşun, 2006, s.220).

1974 yılında Mesleki ve Teknik Öğretim Mektupla Öğretim Okulu açılmıştır. Mektupla Öğretim Okulu'nda mesleki ve teknik kursların dışında, Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri ve Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu ve Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulu'nun bütün bölümleri bu okulda uygulamaya alınmıştır. 1974-1975 yılları arasında 50 bin öğrenci buraya kaydedilmiştir. Mektupla Öğretim Merkezi Bakanlık onayı ile 26.09.1975 yılında Yaygın Yüksek Öğretim Kurumuna bağlanmıştır. Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR) Lise ve dengi okul mezunu olup Yükseköğretimde okuyamayan öğrencilerin toplumda ihtiyaç duyulan alanlarda yetiştirilmesi için gerekli olanakları kullanmak ve Hükümet Programı ve Kalkınma programlarını sağlamak amacıyla kurulmuştur (Kaya, 2002, s.31).

Milli Eğitim Bakanlığının 8 Mayıs 1974 gün ve 9731 sayılı kararla teknolojiler kullanılarak yüksek dereceli eğitim verecek bir okul modeli öngörülmüştür. Deneme Yüksek Öğretmen Okulu (DYÖÖ) Türkiye'de uzaktan öğretimi çağdaş bir şekilde sunmak gibi bir görev yüklenmişti. Uzaktan öğretimle yeni bir deneyim sağlayan bu girişim öğretim elemanlarının sayısında nicel anlamda büyük bir artış sağlamıştır. DYÖÖ teknolojiye dayalı uzaktan öğrenme ile elektrik ve fen alanlarında eğitim verilmek istense de deneysel olarak başlatılan bu çalışma değişken sayısı fazla olması nedeniyle elektrik alanından vazgeçilmiş olup, bunun yerine fen alanıyla ilgili öğretmen açığı bulunan branşlar olan Kimya, Fizik, Biyoloji ve matematik dersleri için öğretmen yetiştirilmesi kararlaştırılmıştır (Özdil, 1986).

2.1.3.3.Açık İlköğretim Okulu

İlköğretimin yaygınlaştırılması için Türkiye’de 1940’lı yıllarda bazı çalışmalar yapıldıysa bile bu konuda kapsamlı çalışma 1980 yıllarında zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılmasıyla yapılmış fakat altyapı yetersizliği nedeniyle vazgeçilmiştir (Uşun, 2006, s.222). İlkokullarda okullaşmanın sayısal verilere bakıldığında daha yüksek olduğu fakat 12-14 yaş grubunda ise okullaşmanın yeterli olmadığı gözlemlenmiştir. Okur-yazar nüfus içinde ilkokul mezunu kişi oranı % 57,3 olması yetişkin nüfus içinde ilkokul çağı dışına çıkmış nüfusun yüksek olması ve bu nüfus için materyal ve kaynak sağlayarak sekiz yıllık geleneksel eğitim verilmesi mümkün olmamıştır. Böyle bir durumda sekiz yılda ilkokulun tamamlanması için uzaktan eğitimin katkı sağlayıp sağlayamayacağı uzun süre tartışılmıştır. Yapılan Milli Eğitim şuralarında bu konu gündeme getirilerek tartışılmış ve bu tür uygulamaların ne kadar fayda sağlayacağı tartışılarak Açık İlköğretim Okulu’nun kurulmasına katkı sağlamıştır. Açık İlköğretim Okulu 15 Nisan 1998 tarih ve 1651 sayılı kararı ile Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Bakanlığının onayı ile kurulmuştur. Bu kapsamda 15 yaşını geçmiş, ilkokul mezunu, ortaokulu birinci, ikinci, üçüncü sınıfta okulu bırakmış veya ilköğretim altıncı, yedinci veya sekizinci sınıfta okulu bırakmış ya da yurt dışında olup denklik almak isteyen kişilere basılı materyaller, radyo ve televizyon yoluyla zorunlu ve seçmeli dersler verilerek uzaktan eğitim imkânı sağlanmıştır. Kayıt yaptıran kişi sayısı 70.000 dolaylarında olmuştur. (Kaya, 2002, s.50-51).

Açık İlköğretim Okulu için radyo ve televizyon yayınları yapılmış rehberlik ve danışmanlık, haber, bilgi ve duyurular bu yolla öğrencilere iletilmiştir. Açık İlköğretim Okulu kurulduktan sonra yeterli televizyon programları sunulmadığı söylenebilir. Ayrıca kırsalda izleyiciye ulaşma oranı düşük olan TV 4 kanalından yayın yapılmış olması da öğrenciye ulaşmayı zorlaştıran bir dezavantajdır. Radyodan da ilk zamanlar yararlanılabileceği düşünülmüş fakat radyodan da yeterince yararlanılamamıştır (Uşun, 2006, s.222).

2.1.3.4.Türkiye’de Sanal Eğitim Uygulamaları

Türkiye’de bu alanda yapılan çalışmalara yön vermek amacıyla YÖK tarafından fizibilite çalışmaları için TÜBİTAK-BİLTEN’e çalışma yaptırılmıştır. Bu amaçla TÜBİTAK, ULAKBİM, İTÜ, ODTÜ, Anadolu Üniversitesi AÖF, A.Ü. İletişim Fakültesi ve BİLTEN’den araştırmacılar katılmıştır. Araştırmada bu alanda yurt dışında yapılan

uygulamalar ve Türkiye’ deki üniversitelerin imkân, uygulama ve olanakları değerlendirilmiştir. Türkiye’ deki çalışmaları ilk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi Enformatik Enstitüsü başlatmıştır. Bu amaçla, alanla ilgili yetişmiş eleman elde etmek için İDE_A adıyla bir program başlatılmış ve uzaktan verilen eğitimle bu programdan mezun olanlara sertifika verilmiştir. Daha sonra üniversitede Lisans öğrencilerine verilen ortak dersler uzaktan eğitim yoluyla kalabalık gruplara verilmeye başlanmıştır. Bir başka çalışma ise İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından yapılan İşletme Yönetimi Yüksek Lisans programının uzaktan eğitim yoluyla yapılması, bilgiye erişim noktasında engelleri kaldırmış ve bu alanda gelişmeler iş dünyasının ve yöneticilerin faydalanabileceği bir alan oluşturmaktadır (Karasar, 2004, s.121-122).

Sanal öğrenme sayesinde öğrenciler istediği zaman istediği yerde öğrenme sağlayabilirler. Sınıf ortamında dersi tekrar etmek mümkün olmadığı için sanal öğrenme bu konuda ortam sağlamaktadır. Ders materyallerinin hazırlanması ve yenilenmesi kolaydır. Fakat sanal eğitimin bazı dezavantajları da vardır. Bunlardan öncelikli olanı sosyal ve psikolojik yönden öğrencileri olumsuz etkilemesidir. Öğrencilerde grup bilinci, birliktelik ve kültürel etkileşim konusunda dezavantajlar oluşturmaktadır (Uşun, 2006, s.118). Sanal öğrenme üç boyutta incelenebilir bunlar;

Bilgisayar Başında Kendi Kendine Öğrenme:

- a) Kişilerin kendi kendine öğrenmeleri
- b) Eş Zamanlı Öğrenme (Senkron): Eş zamanlı olarak öğrenci ve öğretmenin ekran başında bulunarak canlı olarak bilgisayar aracılığıyla ders görmeleridir. Önceden bir program belirlenir ve belli gruplarla eş zamanlı olarak iki yönlü iletişim sağlanır ve bu sayede öğrencilerin öğrenmeleri için grup konferansı, görüntülü görüşmeler sağlanır.
- c) Eş Zamanlı Olmayan (Asenkron):Öğrencinin istediği zaman önceden hazırlanmış ve sunucu tarafından sunulan programlar izlemesiyle yapılır. Öğrenci öğretmen arasında yazıya bağlı etkileşim kurulur(Uşun, 2006, s.119).

2.1.3.5.Eğitim Bilişim Ağı, EBA TV ve Uzaktan Eğitim

Milli Eğitim Bakanlığı 12 Mart 2020 tarihinde yayınladığı bildiride eğitimi TV eğitimi (EBA TV), asenkron eğitim(öğrencilerin EBA’yı internet üzerinde kendilerinin kullanması) ve senkron eğitim(öğrenci ve öğretmenlerin canlı sınıf uygulamasıyla buluşması) olarak planlamıştır(Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı,2020).

Koronavirüsün dünya çapında 1,5 milyar öğrenciyi etkilediği ve okuldan uzak kaldığı düşünüldüğünde Türkiye’ de yapılan uzaktan eğitim çalışmaları sayesinde öğrenciler ulusal çapta Çin’den sonra ikinci ülke konumundadır. Türkiye acil uzaktan eğitim kararı alındıktan hemen sonra TRT EBA adıyla İlkokul, Ortaokul ve Lise düzeyinde üç televizyon kanalı kurmuş ve uzaktan eğitim yoluyla 18 Milyon öğrenciyi her kademedede eğitim vermeye başlamıştır. Uzaktan eğitim yayınları için 10 ayrı stüdyo Ankara ve İstanbul’da kurulmuş ve burada 93 branştan 674 öğretmen görevlendirilmiştir. EBA TV kanallarının özellikle sınava hazırlık grupları olan LGS, YKS grubu öğrencilere için güzel bir fırsat sunduğu ve yüz yüze eğitime geçilmesi halinde devam edilmesi gereken uygulamalar olduğu belirtildi. EBA’yı 1 milyondan fazla öğretmen ve 7 milyondan fazla öğrenci aktif olarak kullandı. (MEB,2020) Eğitim Bilişim Ağı ve EBA TV konusunda alınan bu veriler gösteriyor ki bu alanda yapılması gereken çalışmalar hem yüz yüze eğitim devam ederken hem de uzaktan eğitime ihtiyaç duyulduğu her anda kullanabilecek, profesyonel ve çağın gereklerinden biri olana uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliği için daha çok geliştirilmesi gereken platformlardır.

Teknolojiyi kullanım açısından sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde orta düzeyde bir ilişki olduğunu belirtilmiştir. Yine aynı çalışmada sınıf öğretmenlerinin Okulistik ve Morpa kampüsü sıklıkla kullandıkları fakat Eba’yı bunlara oranla daha az kullandıkları belirtilmiştir (Altunkaynak ve Çağınlar, 2020). Eba içeriklerinin yetersiz olduğu ve çok tercih edilmediği Türkçe Okuma ve yazma alanlarında eksikler olduğu ve yetersiz kaldığı görülmüştür (Tanrıkulu, 2017).

2.2.İlgili Araştırmalar

Çakın ve Külekçi Akyavuz(2021)’un “Covid-19 Süreci Ve Eğitime Yansıması: Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” başlığıyla yaptığı çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar ve öğrencileri motive etmek amacıyla kullandıkları yöntemler araştırılmıştır. Araştırma nitel araştırma ve fenomenoloji desen çalışmasıyla yapılmıştır. Araştırma 20 öğretmen katılımıyla ve üç grupta inceleme yapılarak veriler elde edilmiştir. Bunlar; öğrenci öğrenmeleriyle ilgili problemler, veli ile ilgili problemler ve iletişim ile ilgili problemlerdir. Bu bağlamda öğrencileri motive etmek için çeşitli sözler söylendiği, gelecek konusunda teşvik edici konuşmalar yapıldığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilere ücretsiz internet sağlanması gerektiği ve motive edici çeşitli etkinlikler yapılması ve velilerin bu konuda bilinçlendirmek için çeşitli eğitimler

verilmesi gerektiği öneriler arasında yer almaktadır.

Erbaş(2021) “Covid-19 Salgını Döneminde Eğitim: İlk okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı makalesinde yapılan okuma yazma öğretimi ve bu dönemde karşılaşılan sorunlara ilişkin 111 sınıf öğretmenin görüşüne başvurulmuş ve nitel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Araştırma Türkiye genelinde görev yapan sınıf öğretmenlerine uzaktan erişim yoluyla anket formu uygulanarak yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlere teknolojik bazı altyapılar ve programların, üniversitelerin, ailelerin ve milli eğitim kaynaklarının olumlu yönde süreci desteklediği fakat öğrencilerle olan iletişimin sınırlı olması bağlantı kopmaları, internet ve bilgisayar eksikliği gibi çeşitli sebeplerle öğrencilerin derslere katılamaması olumsuz yanları da araştırmada elde edilen sonuçlar arasındadır. Ayrıca ses temelli cümle yönteminde cümle yönteminde heceden kelime oluşturma basamağında öğretmenlerin zorlandığı belirlenmiştir.

Kılınç(2015) “Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Etkililiği Üzerine Bir Araştırma İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programı Örneği” başlıklı doktora tezinde İnönü üniversitesi 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı İlahiyat lisans tamamlama öğrencileri üzerinde ön test son test yöntemi ile yaptığı araştırmada İslam ahlak felsefesi dersine katılan öğrencilerle yapmıştır. Yaptığı bu araştırmada uzaktan eğitimin etkinliğini ölçmeye çalışmıştır. Veri analizinde t testi kullanarak elde ettiği sonuçlara göre araştırma öncesi ve sonrası elde edilen bulgular arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda çalışma grubu arasında önemli bir başarı farkı olmadığı ve yüz yüze eğitimden başarı olarak önemli bir farkın olmadığı görülmüştür.

Koç (2021) “İlkokul Öğretim Programlarının COVID-19 Sonrası Yaygınlaşan Uzaktan Eğitime Uygunluğunun İncelenmesi” başlığıyla yaptığı çalışmada Covid-19 pandemisinin hayatın birçok alanına etki ettiği gibi eğitim alanına da etki ettiğini ve pandemi döneminde uzaktan eğitimin iyi bir alternatif olduğunu ve buna hızlı bir geçişin sağlandığını söylemiştir. Nitel araştırma ve döküman tarama modeliyle yaptığı bu araştırmada araştırmacı uzaktan eğitim sırasında kullanılan ders materyallerinin uzaktan eğitime uygunluğunu incelemiştir. Yapılan araştırma sonucunda eldeki kaynakların uzaktan eğitime uygunluğu konusunda çok sıkıntılı olmadığı ve bu kaynaklarda yer alan bazı kazanımların uyarlanabileceği ve uzaktan eğitim için uyarlanan etkinlikler yoluyla öğrencilerin bu dönemdeki öğrenme kayıplarının azaltılabileceği belirlenmiştir.

Sarı ve Nayır(2021) “Pandemi Dönemi Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar” başlığıyla yaptıkları araştırmada uluslar arası raporlar incelenerek pandemi döneminde ortaya çıkan sorunları ve fırsatları değerlendirmişlerdir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Araştırmada OECD(2020) raporları UNESCO(2020) ve Dünya Bankası(2020)’nın eğitim konusunda yayınladıkları raporlar incelenmiştir. Bu raporlara göre dünya genelinde yaşanan pandeminin eğitime etkisi ve eğitimde yaşanan sorunlar ve fırsatlar değerlendirilmiştir. Yaşanan pandemi ile birlikte önem kazanan uzaktan eğitim teknolojik aksaklıklar nedeniyle sıkıntılı bir eğitim süreci doğursa da eğitim konusunda yeni bakış açılarını ve fırsatları da beraberinde getirmiştir. Araştırma öğrenme-öğretmeden kaynaklı sorunlar, paydaşlardan kaynaklı sorunlar, velilerden kaynaklı sorunlar, okul yönetimiyle ilgili sorunlar ve bu konulardaki gelişimler açısından fırsatları belirleme açısından önem arz etmektedir. Okullarda uzaktan eğitim merkezlerinin oluşturulması ve kriz durumlarına hazırlıklı daha etkin acil durum planları oluşturulmalıdır.

Yaman (2021) “Covid-19 Pandemisi Sürecinde Türkiye ve Çin’de Uzaktan Eğitim Süreç ve Uygulamalarının İncelenmesi” başlıklı araştırmasında Covid 19 pandemi döneminde Çin ve Türkiye’deki eğitim sistemlerini karşılaştırmış ve uzaktan eğitim uygulamalarını araştırmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseniyle yapılmıştır. Araştırma doküman tarama ve içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada pandemi döneminde uzaktan eğitime kademeli olarak geçildiği ve bu şekilde sürdürülmeye çalışıldığı görülmüştür. Buna göre Türkiye öncelikle Eba TV aracılığıyla uzaktan eğitime başlamıştır. Daha sonra yüz yüze ve uzaktan eğitim yoluyla eğitime devam edilmeye çalışılmış fakat bir süre sonra tamamen uzaktan eğitime geçilmiştir. Çin’de de benzer şekilde öncelikle videolar televizyon aracılığıyla yayınlanmış. Talebe göre online dersler ve veli işbirliğiyle eğitim faaliyetleri sürdürülmüştür. Çin’de Eylül ayında kısmi Ekim ayında ise tamamen okullar açılmıştır.

Bayburtlu (2020) “Covid-19 Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkçe Eğitimi” başlığıyla yaptığı araştırmaya Antalya ilinden 30 Türkçe öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Görüşme araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış form ile yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bu öğretmenlerin, öğrencilerin dersten kopmaması için çeşitli video ders programları vb. araçlarla Türkçe dersini işlemeye çalıştığı, mesajlaşma programları vasıtasıyla

öğrencilerle irtibatını koparmamaya çalıştığı görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenler EBA ile bağlantı kurulması veya saatlerin sınırlı tutulması konularında sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Fakat bu sorunun zaman içinde azalmaya başladığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin tablet telefon ve internet konusunda yaşadıkları problemlerin derse katılımı düşürdüğü görülmüştür. Ayrıca öğrenci velilerinin bu süreçte pasif kaldıklarını, öğrenciler canlı dersteysen onları takip etmedikleri, anne ve babanın ikisinin çalıştığı ailelerde bu sorunun daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. EBA da yer alan içeriklerin ders kitaplarıyla etkileşimli olmasının faydalı olacağı ve öğretmenlerin dijital içerik geliştirme konusunda eğitim alması gerektiğini belirtmişlerdir.

Bozkurt (2020) “Koronavirüs(Covid 19) Pandemisi Sırasında İlköğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik İmge ve Algıları: Bir Metafor Analizi” başlığıyla yaptığı çalışmada 2 ve 8. Sınıf seviyelerinde okumakta olan 53 öğrenciye ulaşmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ve olgu bilim çalışması olarak yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda olumlu ve olumsuz çeşitli metaforlar elde edilmiştir. Buna göre olumlu kategoride kolaylaştırıcı, yaşam boyu öğrenme, öğretimsel bulunuşluk, yapılandırılmış öğrenme, topluluk hissi, özerklik zaman ve mekandan bağımsızlık, erişilebilirlik ve içsel motivasyon öne çıkmaktadır. Olumsuz metaforlar ise yapaylık, yalnızlık duygusu, dışsal motivasyon, izolasyon, iletişimsizlik, psikolojik uzaklık, kalite, eşitsizlik, anındalık ve duyuşsal yakınlık gösterilebilir. Bu bağlamda olumlu ve olumsuz metaforların uzaktan eğitim faaliyetlerine ışık tutması ve geleceğin eğitim vizyonunda yer alan uzaktan eğitim amaçlarına yol gösterici niteliktedir.

Can (2020) “Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları” başlıklı araştırmasını nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseniyle yapmıştır. Araştırma betimsel analiz yöntemiyle 23 Mart ve 7 Nisan tarihleri arasında yapılan uzaktan eğitim verileri ile yapılmıştır. Bu konuyla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK verileri değerlendirilmiştir. Buna göre ilköğretim kademesinde 10 farklı dersten 26 ders sunumu gerçekleştirildiği görülmüştür. Araştırma sonucuna göre uzaktan eğitim uygulamalarının öneminin bu dönemde daha belirgin olarak ortaya çıktığı nicelikten ziyade nitelik yönünden de bu alanda çok çalışma yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda sağlık alanında kurulan bilim kurulu gibi eğitim alanında da bilim kurulu oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin 1-4 arası sınıf kademelerinde TV üzerinden yeterince verim alınamadığı, online

derslere ihtiyaç duyulduğu ve öğrencilerin öğrenmelerini garanti etmediği, sosyal etkileşim ihtiyacını karşılamadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca geri dönüt ve ölçme değerlendirme konularında da uzaktan eğitimin eksik olan ve geliştirilmesi gereken konular olduğu belirtilmektedir.

Çiçek, Tanhan ve Tanrıverdi(2020) “Covid-19 ve Eğitim” başlıklı makalelerinde dünyayı sarsan ve hayatın her alanına olduğu gibi eğitime de yansması olan Covid 19 pandemisinin etkilediği öğrenci ve öğretmenlerin bakış açıları konusunda literatür taraması yapmışlardır. Bu araştırma anlatı incelemesi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucunda literatür incelendiğinde genel manada araştırmaların daha çok öğrencilerin bu konudaki görüşleri ve etkilenme durumları incelenmiştir. Yapılan araştırmaların birçoğu üniversite ve lise düzeyinde yapıldığı ve ilkökul veya ortaokulda yapılmış çok araştırma olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin saldırganlık düzeylerinde artış olduğu kaygı, stres, uykusuzluk, iştahsızlık gibi bu süreçte öğrencilerin yaşadıkları olumsuzluklar olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin uzaktan eğitime olumlu yaklaştıkları ve internet ve sosyal medyada geçirdikleri zamanda artış olduğu görülmüştür. Ayrıca genç ve bekâr öğretmenler ile bayan öğretmenlerin kaygı düzeylerinin ve psikolojik esneksizlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Özellikle ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde olan öğrencilerle ilgili bu alanda daha çok araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Erol ve Erol (2020) “Koronavirüs Pandemisi Sürecinde Ebeveynleri Gözünden İlkokul Öğrencileri” başlığıyla yaptığı araştırmada ilkökul öğrencilerinin ebeveynlerin gözünden incelemiştir. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı İstanbul ilinde yer alan ilkökul öğrencileri ve bunların ebeveynlerini kapsamaktadır. Araştırmanın örnekleme amaçsal örnekleme yönteminin kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırma nitel araştırma deseni olan fenomenoloji ile yapılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin uzaktan eğitim döneminde öğretmenleriyle daha çok iletişim kurmak istedikleri, velilerin öğrencilerinin akademik başarılarının her geçen gün daha da düştüğü ve bununla nasıl başa çıkması gerektiğini bilmedikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin korkulu ve kaygılı oldukları dijital oyunlara daha çok yöneldikleri görülmüştür.

İnci Kuzu (2020) “Covid-19 Pandemisi Surecinde Uygulanan İlkokul Uzaktan Eğitim

Programı (Eba TV) ile İlgili Veli Görüşleri” başlığı ile yaptığı çalışmada EBA TV ve EBA Bilişim Ağı ile yapılan uzaktan eğitim konusunda velilerin görüşünü belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma Karadeniz bölgesinde bir ilde çocukları devlet okuluna devam eden velilere, araştırmacı tarafından hazırlanmış, web tabanlı anket uygulanarak yapılmıştır. Elde edilen nicel veriler istatistiksel yöntemlerle, nitel veriler ise içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda velilerin uzaktan eğitim sürecinin verimli geçtiği, öğrencilerin derslere uzaktan katılım sağladığını belirtmişlerdir. Bu süreçte öğrencilerin endişe içinde oldukları fakat bu endişelerinin sınıf öğretmenleriyle iletişim sağlandığı takdirde öğrencileri etkilemediğini belirtmişlerdir. Ayrıca ders esnasında dikkatin dağılabildiği ve ödevlendirme yapılmadığı için tekrarın yapılmadığı ve bu durumun öğrencileri olumsuz etkilediğini, telefonla katılım sırasında bağlantı kopmalarının olduğu ve bu gibi sorunların EBA TV’ de yaşanmadığı belirlenmiştir.

Keskin ve Özer Kaya(2020) “COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi” başlığıyla yaptığı çalışmada 2019-2020 yılı web tabanlı acil uzaktan eğitim hakkında lisans ve lisansüstü eğitime devam eden 652 öğrenci ile yapılmıştır. Ankete uzaktan erişimle katılan öğrenciler uzaktan eğitimin bilgi düzeylerine etkisi bazı demografik bilgiler ve medya araçlarını kullanım bilgileri yapılandırılmış anket aracılığıyla araştırılmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitimin bilgi düzeylerini mesleki deneyimlerini 1 ve 10 arasındaki sayısal skala ile belirlenmiştir. Öğrencilerin bilgi ve haber almak için en çok kullandıkları sosyal medyanın Twitter olduğu, mesleki deneyimlerine 10 üzerinden yaklaşık 2,5 bilgi düzeyine uzaktan eğitimin katkısı 10 üzerinden yaklaşık 4 olarak bulunmuştur. Ayrıca sosyal medya ve televizyon için ayrılan zamanın iki kat arttığı belirtilmiştir. Öğrencilerin yaklaşık % 85’i uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre etkisinin düşük olduğu ve %45’i uzaktan eğitimin alternatif olabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin öğretim elemanlarıyla iletişim kurmakta güçlük çektiklerini, kendi hızlarına uygun olarak öğrenmeye uzaktan eğitimin fırsat tanıdığını fakat öğrendiklerinin kalıcı olmadığını belirtmişlerdir. Bu araştırmanın uzaktan eğitimin geliştirilebilmesi için önemli olduğu düşünülmektedir.

Sirem ve Baş(2020)“Okuma Güçlüğü Olan İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri” başlığıyla yaptığı çalışmada okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimleri incelenmiş, öğrenci ve velilerin görüşü alınarak

bu doğrultuda nitel araştırma yöntemi ve durum çalışmasıyla araştırma sürdürülmüştür. Bu doğrultuda araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme sorularıyla öğrenci ve velilerin görüşleri alınmıştır. Araştırma örneklemini 6 okuma güçlüğü çeken ilkokul öğrencisi ve velileri oluşturmaktadır. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre uzaktan eğitim sürecinin faydalı olduğu, okumaya daha çok zaman ayrılmasının faydalı olacağı ve bu süreçte yaşanan psikolojik sıkıntıların giderilmesi için çaba harcanması gerektiği sonuçları elde edilmiştir. Okuma anlama çalışmalarına öğrencilerle birlikte velilerin de katılması gerektiği ve bu süreçte yanlarında bulunmaları gerektiği belirlenmiştir. Okumanın öneminin günümüzde daha da arttığı ve bu konuya daha çok değer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Değirmenci (2014) yaptığı araştırmada öğretmenler, eğitim yazılımlarının avantajları için; zaman tasarrufu sağladığı, öğrenciler için faydalı olduğu, dikkat çekme konusunda etkili olduğu, eğitim için zengin bir ortam sağladığı, aktif katılım ve erişim için fayda sağladığını belirtmiştir. Öğretmenlerin bu tür uygulamaları derslerde sık kullandığında etkinliğini yitirdiği, öğretmeni pasifleştirebileceği ve teknik sorunlara neden olacağını belirtmiştir. 1.sınıf okutan öğretmenler daha çok sesi hissettirme hece oluşturma, anlayarak okumada, hızlı okumada en çok zorlandıklarını ve ilk okuma öğretiminde okuduğunu anlama, sesi hissetme, heceleme, doğru okuma konularında eğitim yazılımlarının etkili olduğunu ve öğretmenlerin işini kolaylaştırdığını belirtmiştir.

3.YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi ve durum araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın deseni durum çalışmasıdır, araştırmanın örneklemini oluştururken kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Nitel araştırmada araştırmacı ‘ne kadar’ ı araştırmaktan çok geniş bir bakış açısıyla konuya bakmayı amaçlar. Örneğin bir dersin nasıl işlendiği hangi materyaller kullanıldığı, ders işlenişindeki olumlu ve olumsuz yönler nitel araştırmanın amaçlarındandır. Bu konuları belirlemek amacıyla öğrenci ve öğretmen doğal ortamında gözlemlenmeye çalışılır. Nitel araştırma, nicel araştırmalara göre sosyal ve psikolojik olaylar hakkında daha derinlemesine bilgi sağlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2009, s.248).

Nitel araştırma yaparken araştırmanın başı ile sonu birbirinden farklı olabilir nicel araştırma gibi çok keskin çizgileri olmasa da nitel araştırmanın da bazı sınırları ve basamakları vardır bunlar şu şekilde ifade edilebilir:

- Çalışılacak olan olayın saptanması
- Çalışmalarda katılımcıların belirlenmesi
- Hipotezlerin üretilmesi
- Verilerin toplanması
- Verilerin analizi
- Tartışma ve sonuç (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel,2009, s.255-257).

3.1.Araştırmanın Modeli/Deseni

Bu araştırmada nitel veri toplama desenlerinden olan durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir.

McMillan (2000)’a göre durum çalışması sosyal, psikolojik bir durumun derinlemesine incelenmesidir. Durum çalışması bir varlığın zamana ve mekâna göre özelleştirilmesidir (akt. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel,2009; s.267).

Yin (1984) neden ve niçin sorularına cevap arandığı araştırmacının müdahalesinin olmadığı, olay veya olgunun doğal ortamında çalışılan, olay ya da olgunun gerçek

yaşamla bağının tam olarak belirgin olmadığı durumlarda durum çalışmasını ifade eder (akt. Subaşı ve Okumuş, 2017, s.2).

Eğitim alanında son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmeler ve teknolojinin eğitim alanında kullanımının yaygınlaşması ve bu alanda yaşanan herhangi bir sorun durum çalışması ile araştırılmaktadır (Taghisoylu, 2020, s.1166).

Araştırılacak konunun güncel ve yaşanıyor olması elde edilen bulguların doğru bilgiyi yansıtmaları bakımından durum çalışması kullanılır. Durum çalışması söz konusu durum için iyi bir betimleme yapılması ve araştırmanın bulgular kısmı araştırılan konunun tema ve içeriğini yansıtacaktır. Durum çalışması genellikle araştırmacının durumdan elde ettiği sonuçlarla son bulur (Creswell, 2016; akt. Oral ve Çoban, 2020, s.292).

3.2.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uzman görüşü alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Veri toplamak amacıyla telefon, ses veya görüntü kayıt cihazı kullanılacaktır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu yapılandırılmış görüşme formunun avantaj ve dezavantajlarına sahiptir. Çünkü yarı yapılandırılmış görüşme formu önceden hazırlanmış soruları içermekle birlikte araştırmacının görüşme sırasında ekleyeceği sorularda olabilmekte ve bu yönüyle daha fazla derinlemesine bir araştırma yapılmasına imkân sunmaktadır. Fakat bu formun nasıl kullanılacağına ve araştırmacının bilgi birikimi ve yeteneğine bağlıdır (Smith, 2003; Akt.Yüksel, Yanık ve Ayazlar, s.237).

3.3.Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin yorumlanması için içerik analizinden faydalanılmıştır. İçerik analizi, insan davranışlarından dolaylı yollarla elde edilen bilgilerin kodlanması ve analizi için kullanılır. Araştırmacı oluşturduğu kodlarla içeriğin anlamlandırılması ve yorumlanmasını kolaylaştırır. İçerik analizi özellikle gözlem ve görüşme sonucu elde edilen bilgilerin analizinde kullanılır. İçerik analizi; amaçların belirlenmesi, kavramları tanımlamak, analiz birimlerini belirlemek, konu ile ilgili verilerin yerini belirlemek, mantıksal bir yapının geliştirilmesi, örneklem planı geliştirmek, kodlama kategorilerini belirlemek, verilerin analizi basamaklarından oluşur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel,2009, s.263-266).

3.4.Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini Türkiye ‘deki tüm ilkokullar oluşturmaktadır. Örneklemine ise Kahramanmaraş ilinde bulunan bazı okullarda çalışan 1.sınıf uzaktan okuma yazma öğretimi yapmış sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemine belirlemede kolay ulaşılabilir durum örnekleme elverişli örnekleme) yönteminden faydalanılmıştır. Araştırmacının maliyet, süre ulaşılabilirlik bakımından tasarruf ettiği bu örnekleme türü nitel araştırmalarda sıkça kullanılır (Baltacı, 2018, s.259). Araştırmacılar tarafından sıkça kullanılan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi zaman, maliyet açısından uygun olması ve maliyet ve zaman araştırmalar için önemlidir (Oral ve Çoban, 2020, s. 238-239).

Tablo1. Öğretmenlerin demografik özelliklere göre dağılımları

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Teknolojik Cihazlar	İnternete Bağlanma Şekli
Ö1	Erkek	31	7	Bilgisayar, akıllı telefon, tablet	Wi-fi, mobil ağ
Ö2	Erkek	38	13	Bilgisayar, akıllı telefon, notebook, tablet	Wi-fi
Ö3	Kadın	31	7	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö4	Erkek	31	10	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö5	Erkek	37	11	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö6	Erkek	34	12	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö7	Kadın	32	9	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö8	Erkek	36	12	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö9	Erkek	39	15	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö10	Erkek	48	25	Bilgisayar, akıllı telefon, notebook, tablet	Wi-fi
Ö11	Erkek	46	25	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö12	Kadın	32	10	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö13	Kadın	29	7	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö14	Kadın	29	8	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö15	Erkek	32	6	Bilgisayar, akıllı telefon	Mobil ağ
Ö16	Kadın	34	11	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi
Ö17	Kadın	30	10	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi

Ö18	Erkek	40	15	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ
Ö19	Erkek	30	5	Bilgisayar, akıllı telefon, notebook, tablet	Wi-fi, mobil ağ
Ö20	Kadın	31	8	Bilgisayar, akıllı telefon	Wi-fi, mobil ağ

Katılımcıların cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, teknolojik cihazlar ve internete bağlanma şekline gören dağılımları incelendiğinde, araştırmaya katılan 20 öğretmenden 13'ünün erkek, 7'sinin ise kadın olduğu belirlenmiştir. Yaş değişkeni bakımından 2'sinin 29, 2'sinin 30, 4'ünün 31, 3'ünün 32, 2'sinin 34, diğerlerinin ise 36 ve üzeri yaşında oldukları belirlenmiştir. Mesleki kıdem değişkeni bakımından öğretmenlerin 11'i 10 yıl ve altı, 9'u ise 11 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerim uzaktan eğitimde kullandıkları teknolojik cihazlar incelendiğinde bütün öğretmenler tarafından bilgisayar ve akıllı telefonun kullanıldığı, bazı öğretmenler tarafından ise bunlara ek olarak tablet ve notebook cihazlarının kullandığı belirlenmiştir. İnternete bağlanma şekli bakımından 19 öğretmenin Wi-fi kullandığı, bir öğretmenin yalnızca mobil ağ kullandığı, 10 öğretmenin ise Wi-fi ve mobil aği birlikte kullandıkları belirlenmiştir.

4.BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma ve analizi sonucunda elde edilen veriler ve yorumlarıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Tablo2. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu ve olumsuz olarak gözlemlenen etkiler için oluşturulan tema, kategori ve kodlamalar

Tema	Kategori	Kodlar	Katılımcılar
Uzaktan Eğitim Algısı	Olumlu	Veli desteği	Ö6, Ö7, Ö10, Ö12, Ö15, Ö17 (f=6)
		Engelleri ortadan kaldırması	Ö3, Ö19 (f=2)
		Zamanın esnekliği	Ö3, Ö16 (f=2)
		Öğrencilere özel zaman ayırabilme	Ö3 (f=1)
		Motivasyonun yüksek olması	Ö3 (f=1)
		Velinin öğrencinin yanında olması	Ö2 (f=1)
		Eğitim alma	Ö1 (f=1)
		Daha kolay olması	Ö10 (f=1)
		Materyal bulma kolaylığı	Ö12 (f=1)
		Okumayı kolaylaştırma	Ö13 (f=1)
		Sınıf yönetimi	Ö13 (f=1)
	Olumsuz	Etkileşim yetersizliği	Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö12,

	Ö14, Ö15, Ö17 (f=9)
Katılımın az/düzensiz olması	Ö3, Ö7, Ö9, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16, Ö19 (f=8)
İnternet bağlantı sorunu	Ö1, Ö5, Ö6, Ö14, Ö15, Ö16, Ö19 (f=7)
Velinin yardımının fazla olması	Ö8, Ö10, Ö11, Ö16, Ö18 (f=5)
Tablet, bilgisayar gibi donanım eksikliği	Ö1, Ö8, Ö15, Ö16 (f=4)
Motivasyon sorunu	Ö6, Ö11, Ö13, Ö18 (f=4)
Anında müdahale edememe	Ö2, Ö5, Ö8, Ö13 (f=4)
Sosyalleşme sorunu	Ö6, Ö13, Ö18 (f=3)
Sınıf kültürüne alışamama	Ö6, Ö11, Ö18 (f=3)
Becerileri geliştiremememe (yazma)	Ö1, Ö9, Ö19 (f=3)
Velilerin anlama sorunu	Ö2, Ö5 (f=2)
Aile müdahalesi	Ö4, Ö5 (f=2)
Soyut kalması	Ö17, Ö19 (f=2)
Rekabet ortamı oluşması	Ö17, Ö18 (f=2)
Dönüt sağlama sorunu	Ö13, Ö19 (f=2)
Sınıf mahremiyetinin kalmaması	Ö16, Ö18 (f=2)

Veli ilgisizliği	Ö6, Ö16 (f=2)
İnternet paketi olmaması	Ö1 (f=1)
Teknolojiyi kullanamama	Ö8 (f=1)
Verimliliğin düşük olması	Ö4 (f=1)
Öğrenci sayısının fazla olması	Ö4 (f=1)
Kalabalık aile ortamı	Ö3 (f=1)
Öğrenciye etkinin az olması	Ö16 (f=1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu ve olumsuz olarak gözlemlediğiniz etkiler nelerdir?" sorusuna verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitim algısı şeklinde bir temanın ortaya çıkmış, bu tema içerisinde olumlu ve olumsuz şeklinde 2 kategori belirlenmiştir. Öğretmenlerin verdikleri yanıtlardan olumlu kategorisi içerisinde "Veli desteği, Engelleri ortadan kaldırması, Zamanın esnekliği, Öğrencilere özel zaman ayırabilme, Motivasyonun yüksek olması, Velinin öğrencinin yanında olması, Eğitim alma, Daha kolay olması, Materyal bulma kolaylığı, Okumayı kolaylaştırma, Sınıf yönetimi" şeklinde 11 kodlamanın yapıldığı ve bu kodlamaları öğretmenler tarafından toplamda 18 kez ifade edildiği belirlenmiştir. Uzaktan eğitim algısının öğretmenler tarafından Olumlu olarak görülen kodlamalar içerisinde Veli desteği kodlaması en sık belirtilen ifade olmuştur. Buna göre uzaktan eğitimin sağladığı en önemli faydanın öğretmenlere göre veli desteği olduğu söylenebilir.

Uzaktan eğitim algısını olumsuz olarak ifade eden öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde "Etkileşim yetersizliği, Katılımın az/düzensiz olması, İnternet bağlantı sorunu, Velinin yardımının fazla olması, Tablet, bilgisayar gibi donanım eksikliği, Motivasyon sorunu, Anında müdahale edememe, Sosyalleşme sorunu, Sınıf kültürüne alışamama, Becerileri geliştirememe (yazma), Velilerin anlama sorunu, Aile müdahalesi, Soyut kalması,

Rekabet ortamı oluşması, Dönüt sağlama sorunu, Sınıf mahremiyetinin kalmaması, Veli ilgisizliği, İnternet paketi olmaması, Teknolojiyi kullanamama, Verimliliğin düşük olması, Öğrenci sayısının fazla olması, Kalabalık aile ortamı, Öğrenciye etkinin az olması" şeklinde 24 kodlama yapılmıştır. Bu kodlamalar incelendiğinde en sık ifade edilen kodlamaları etkileşim yetersizliği, katılımın az/ düzensiz olması, internet bağlantı sorunu, velinin yardımının fazla olması gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir. Uzaktan eğitim algısını olumsuz olarak ifade eden öğretmenlerin ifadelerinden yapılan kodlamalar incelendiğinde, kodlamaların toplamda 71 kez ifade edildiği belirlenmiştir.

Veli desteği ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö6. *"Bu noktada velilerden çok destek almaya çalıştık. Sonuçta çocuğun yanında birebir olmadığımızdan dolayı yanlış yaptığı hatalı durumlarda velinin direkt yardımını istedik. Hatta birçok veli çocuğuyla beraber birçok derse katılmak durumunda kaldı yardımcı olması için. Sağ olsunlar o noktada velilerimden tam destek aldım. Bu noktada veli desteği de çok önemli. Onları da işin içine birebir katarak olumlu bir süreç yaşadık diyebilirim."*

Ö6 kodlu öğretmen için bu konuda velilerden destek aldığını ve veli desteğinin uzaktan eğitim için çok önemli olduğu söylenebilir.

Ö10. *"Evden bir kişinin bunu yapması anne ya da evde bulunan babanın ya da aile büyüğünün çocuğun içinde bulunduğu sürece dahil edilerek yaptığı müdahalelerle birtakım güçlükleri yüz yüze eğitimde sağlanamayan faydaları sağladığını gördüm ben. Okuma yazma öğretiminde uzaktan eğitim yüzde elli bir derim, yüzde kırk dokuz yüz yüze eğitim."*

Ö10 kodlu öğretmen uzaktan eğitimin veli desteği sağlandığı takdirde olumlu sonuçlar alındığını belirtmiştir. Bu bağlamda uzaktan eğitimin veli desteği sağlandığı takdirde okuma yazma öğretimi için daha faydalı olduğu söylenebilir.

Ö12. *"...bir hata gördüğümüzde müdahale edebiliyoruz ama canlı derste maalesef işin büyük bir çoğunluğu veliye düştü, orda biz veliye telefon yardımıyla bize fotoğraflayıp göndermesini istedik."*

Ö12 kodlu öğretmen ise anında müdahale konusunda uzaktan eğitimde zorlandığını belirtmiştir. Velinin yanında olması sayesinde anında müdahale konusunda veliye büyük

iş düştüğü söylenebilir.

Ö15. “Ondan sonra ne yaptık ödevlendirdik, ondan sonra da veliye çok iş düştü, veliler gayretli olan istekli olan velilerimiz bizi çok güzel bir şekilde bu süreci yürüttüler. Ama bazı velilerimiz çocuklarıyla yeterince ilgilenmedikleri için onlarda sorun yaşadık. Beş gün okul açıkken bu sorunları yaşamıyorduk. Veli çok ilgilenmese bile çocuk bir şekilde öğreniyordu beş gön boyunca tekrar ede ede öğreniyordu. Ama bu süreçte velinin önemi daha çok ortaya çıktı. Öğretmenden ziyade bilgisayardan ziyade biraz veliye iş düşüyor. Gayretli olan velilerin çocukları okuma yazmayı öğrendi. İlgilenmeyen anne babaların çocukları okuma yazmada kopukluklar yaşadı unuttular, geri kaldılar.”

Ö15 kodlu öğretmenin konuda görüşlerine bakıldığında velilere uzaktan eğitimde çok iş düştüğü ve veli olmadan uzaktan eğitimde çok zorlandıklarını belirtmiştir. Yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitimde de veli desteğinin şart olduğunu ve velilerin uzaktan eğitimde okuma yazma sürecinde desteğinin öğrencileri ileri seviyelere taşıdığı söylenebilir.

Ö17. “...velilerin yanımızda olmasının olumlu yanları da oldu. Birebir her öğrencinin yanında yardım eden biri olmuş oldu. Onlar nasıl yapacaklarını tek tek gösterdiler. Öyle olunca çocuklar da daha kolay öğrenebildiler. Biz sürecin başında korkmuştuk hani okuma yazmayı öğrenemeyecekler diye ama hepsine de yardım eden biri olunca bu konuda çok zorlanmadık diyebilirim. Nasıl yapılacağını harfin nasıl yazılacağını videolarla eski kaynaklarla göstermeye çalıştık. Seslerin çıkarılış şeklini gösterdik, veliler de bunu tekrar ettirerek bize yardımcı olmuş oldular bir taraftan.”

Ö17 kodlu öğretmen uzaktan eğitim için velilerin katkısının etkili olduğunu belirtmiştir. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde seslerin nasıl çıkarılacağını gösterdikten sonra öğrencilerin bu konuda zorlanacaklarının düşünüldüğü fakat velilerin yardımıyla bu işin kolaylaştığı söylenebilir.

Engelleri ortadan kaldırması ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö3. “Bir de şu açıdan değerlendirmek istiyorum fiziksel engeli olan bir öğrenci okula ulaşamadığı için derse giremiyor ama uzaktan eğitimde bu onun önündeki engeli kaldırmış oluyor.”

Ö19. “*En azından okula gelemeyen, göndermek istemeyen veliler bile bu süreçte internet üzerinden bile olsa okula kattı öğrencilerini, derse katılımını sağladı.*”

Zamanın esnekliği için şu örnekler verilebilir:

Ö3. “*Olumlu özellikleri zamanın esnek olması açısından ben değerlendirmek istiyorum. Bu öğrenciye de öğretmene de kolaylık sağlıyor. Sabah erken saatlere akşam geç saatlere ders koymamak öğrenciye de bana da iyi oluyor. Şu açıdan iyi oluyor; çocukların motivasyonunu biraz daha diri tutuyorum.*”

Ö16. “*Zaman olarak biraz daha esnek hani öğretmen açısından esnek bir çalışma zamanı var kendimizin belirleyebileceği. Zaman ve mekândan bağımsız olarak devam ettirebiliyoruz.*”

Çocuklara özel zaman ayırabilme ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö3. “*Kamera ve mikrofonların açık olması onları daha iyi görüyorum ve seslerin kapalı olması da çocuklara daha fazla özel zaman ayırmamı sağlıyor. Sesleri kapalı oldukları için çocuklarla birebir ilgileniyorum. Hani okulda “sus yavrum”, zaman açısından bana kolaylık sağlıyor ses butonunun kapalı olması.*”

Motivasyonun yüksek olması, velinin yanında olması, eğitim alma, daha kolay, materyal bulma kolaylığı, okumayı kolaylaştırma ve sınıf yönetimi ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö3. “*Çok erken çok geç saatlere kalmadığımız sürece, çocuklar motivasyon açısından daha iyi oluyorlar.*”

Ö3 kodlu öğretmen derslerin çok erken veya çok geç yapılmadığı sürece çocukların motivasyonlarının yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Ö2. “*Olumlu yönleri birinci sınıf olduğu için bu çocuklar her birinin yanında velisi oluyor. Yaptırdığım etkinlikleri sen tek tek uğraşmak yerine veliler her biri sanki yanında bir öğretmen varmış gibi o yönden olumlu oluyor.*”

Ö2 kodlu öğretmen her bir öğrencinin yanında bir velinin bulunmasının öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştırdığını belirtmiştir. Velilerin yanında olması konusunda uzaktan eğitime katkı sağladığı ve ilk okuma yazma sürecinde bunun olumlu olduğu söylenebilir.

Ö1. “*Bir tane engelli öğrencim vardı. O okula gelemiyordu okula gelemediği için eğitim veremiyordum o çocuğa. Ama uzaktan eğitim olduğu için babasının*

telefonundan derslere uzaktan katılabiliyor. Olumlu yönü bence bu yani. Okula gelemeyen öğrencilerin uzaktan eğitim almasına bir olanak sağlıyor.

Ö10. *“Uzaktan eğitim daha kolay olduğunu düşünüyorum. Daha rahat oldu. Ama sürecin devamı itibariyle düşündüğümüzde süreç uzadıkça işte okuma yazma öğretimindeki çocuğun gelişme süreci işte birtakım dertleri, birtakım sorunları aşmadaki gösterdiği başarı belli bir noktadan sonra aile tarafından, çocukların tabi ki hepsini buna dahil edemem.”*

Ö1 ve Ö10 kodlu öğretmen öğrenci açısından daha rahat uzaktan eğitimin daha rahat ulaşılabilir olduğunu söylemişlerdir. Bu bağlamda öğrencilerin ulaşılabilirlik açısından ve fiziksel engelleri ortadan kaldırması açısından uzaktan eğitimin rahatlık sağladığı söylenebilir.

Ö12. *“Olumlu kısmı da materyalimiz çok oldu. Görsellerden çok fazla yararlanabildik. İstediğimiz siteden istediğimiz görüntüyü rahatlıkla açıp gösterebildim çocuklara ya da ne bileyim seslerle ilgili şarkılar olsun, görseller olsun ya da derste aklımıza aniden gelen bir şey olduğunda anında internetten açıp gösterme de kolay oldu.”*

Ö12 kodlu öğretmen eğitim materyali açısından uzaktan eğitimin birçok olanak sağladığını belirtmiştir. Uzaktan eğitimin eğitim materyali açısından çeşitli olanaklara sahip olduğu söylenebilir.

Ö13 *okuma yönünden ve ders yönetme yönünden öğrencilerin davranışlarını yönetme yönünden biraz daha kolay olabiliyor. Müdahale gerçi edemiyoruz ama yani uzaktan daha rahat olabiliyor yani sınıf yönetimi ama olumsuz yönleri sanki daha fazla...*

Ö13 kodlu öğretmen uzaktan eğitimin sınıf yönetimi için rahatlık sağladığı, öğrenci davranışlarını kontrol etme açısından rahatlık sağladığını belirtmiştir.

Uzaktan eğitim algısını olumsuz olarak ifade eden öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde "Etkileşim yetersizliği, Katılımın az/düzensiz olması, İnternet bağlantı sorunu, Velinin yardımının fazla olması, Tablet, bilgisayar gibi donanım eksikliği, Motivasyon sorunu, Anında müdahale edememe, Sosyalleşme sorunu, Sınıf kültürüne alışamama, Becerileri geliştirememe (yazma), Velilerin anlama sorunu, Aile müdahalesi,

Soyut kalması, Rekabet ortamı oluşması, Dönüt sağlama sorunu, Sınıf mahremiyetinin kalmaması, Veli ilgisizliği, İnternet paketi olmaması, Teknolojiyi kullanamama, Verimliliğin düşük olması, Öğrenci sayısının fazla olması, Kalabalık aile ortamı, Öğrenciye etkinin az olması" şeklinde 24 kodlama yapılmıştır. Bu kodlamalar incelendiğinde en sık ifade edilen kodlamaları etkileşim yetersizliği, katılımın az/ düzensiz olması, internet bağlantı sorunu, velinin yardımının fazla olması gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir. Uzaktan eğitim algısını olumsuz olarak ifade eden öğretmenlerin ifadelerinden yapılan kodlamalar incelendiğinde, kutlamaların toplamda 71 kez ifade edildiği belirlenmiştir.

Etkileşim yetersizliği ile ilgili görüş bildiren öğretmenlerle ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö1. *"Yani şöyle söyleyeyim birebir olunca çocuğun en azından elini tutabiliyorsun. Harfî yazdırırken satır aralarındaki o düzenli boşlukları doğru bir şekilde yazmasını sağlayabiliyorsun ama uzaktan olunca söylemeyle olmuyor, göstermeyle yapmaya çalışıyorsun, gösterip yaptırma tekniğini uygulamaya çalışıyorsun. Onda da çok verimli olmuyor çocuk illaki satırı kaydırabiliyor yoksa."*

Ö5. *"Olumsuz olarak birebir çocukla etkileşim içinde olmadığımız için yazı yazarken harfleri yazarken özellikle yardımcı olmadık o sıkıntı oldu."*

Ö8, *Olumsuz olarak çocukların yanımızda olmaması denilebilir okuma kısmında çok sorun olmuyor ama yazma kısmında büyük bir sorun oluyor. Çünkü çocuklar yanımızda değil yani herhangi bir müdahale şansımız yok."*

Ö1, Ö5, Ö8, kodlu öğretmenler yazı yazarken öğrenciler uzaktan derse katılmasının anında müdahale şansı bırakmadığı, çocukların elini tutarak yazdırma, harfleri yazarken müdahale edemediklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitimin yazma sürecinde bazı olumsuzluklar getirdiği, anında düzeltme şansı olmaması, birebir temas olmamasının süreci zorlaştırdığı söylenebilir.

Ö2. *"Olumsuz yönü ise hani bazı veliler senin söylediğini de tam anlamıyor. Çocuğa da ulaşamıyorsun. Anında müdahale edemiyorsun bu tarz sorunlar oluyor."*

Ö6. “Whatsapp’ tan sürekli velilerimle iletişim halindeydim zaten. Özellikle bu canlı derslere katılamayan öğrencilerimle ilgili bu derslerini aksatmaması noktasında sürekli iletişim halinde bulundum hem çocuklarla telefonla iletişim halinde bulundum. Hem de velilerimle iletişim halinde bulundum. Yeterli düzeyde etkileşim alamadım.”

Ö7. “Her ne kadar mesaj göndersem de ses kaydı göndersem de yeterli olmuyor. Birinci sınıf öğrencisine çok hükmedemiyorsun uzaktan eğitimde.”

Ö12. “Kuralları anlamaları onlarda biraz sıkıntı yaşadık. Bir de ister istemez sınıftaki gibi etkileşimli olamıyor maalesef. Orda bir hata gördüğümüzde müdahale edebiliyoruz ama canlı derste maalesef.”

Ö2, Ö6, Ö7 ve Ö12 kodlu öğretmenler öğrencilerle olan etkileşimin uzaktan eğitimde zorlaştığı ve belirtilen durumların öğrenci ve velilerin algılamakta güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimin öğrencilerin, öğretmenle olan etkileşimini azalttığı ve müdahale ve düzeltme şansını düşürdüğü söylenebilir.

Katılımın az/düzensiz olması ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö3. “Olumsuz özelliklerini değerlendirmek istiyorum ders katılımı az. Neden az? Çoğu öğrencinin evinde interneti, bilgisayarı akıllı telefonu yok. Bu çocukların benim sınıfımda hemen hemen 34 filan öğrenci var. Yirmiye yakın öğrenci ya katılıyor ya katılamıyor. Katılamamasının sebebi bilgisayarının, telefonunun, akıllı telefonunun olmaması...”

Ö7. “Sınıf yönetimi ve katılım oranı az olduğu için diğer öğrencilerden yana sıkıntılar yaşıyorum. Otuz kişinin sekizi uzaktan eğitime katılıyor. Diğer yirmi kişi ailesiyle beraber artık ne öğrenirse o şekilde ilerliyor. Bu olumlu açıdan, katılan öğrenci için evet böyle. Katılmayan öğrenci biraz daha sıkıntı oluyor yani.”

Ö9. “Öğrenemeyen daha sonra uzaktan eğitime katılamayan öğrenciler için zordu. Evet, katılıma göre. Katılanlar ve katılmayanlar arasında fark çoktu. Yani şöyle söyleyeyim hiç katılmayan öğrencilerim vardı. Arada sırada katılanlar vardı. Biz yaklaşık altı harfini burada vermiştik ilk altı harfini, daha sonra on dokuz harf uzaktan verdik. Uzaktan verdiğimiz harfleri de arada giren harfleri kaçıranlar için geriye tekrar tekrar dönüş oldu. Biraz zor oldu ama geldiklerinde

yine okumayı düzelttik ama yazı kısmında sıkıntı oldu.”

Ö3, Ö7 ve Ö9 uzaktan eğitime katılımı ile ilgili ciddi problemler olduğu ve katılan öğrencilere göre başarı düzeyinin geriden seyrettiği, ilk okuma yazma öğretimi için katılımın önemli olduğu konusunda görüşlerini dile getirmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için derse katılımın önemli olduğu, ilk okuma yazmaya başlama sürecinin yüz yüze başlamasının, en azından ilk harflerin yüzyüze verilmesinin olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Ayrıca uzaktan eğitim için sürekli katılımın sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

İnternet bağlantı sorunu ile ilgili öğretmenler şu görüşleri dile getirmişlerdir:

Ö1. *“Olumsuz yanı ben köy öğretmeni olduğum için köyde genelde internet çok sınırlı çekiyor. Çekse de tam kapasiteyle böyle çekim gücü biraz zayıf oluyor. Ondan sonra çoğu öğrencinin bilgisayarı yok tableti yok. Babalarının telefonu var akıllı telefonu, onların eğer ki internet paketi alırlarsa o şekilde ders yürütmeye çalışıyorum. Ama bu bence bir olumsuzluktu. Çünkü bir öğrencinin internet paketi yok veya babasının akıllı telefonu yok.”*

Ö5. *“Bağlanma sıkıntıları oldu. Bir gün bağlandı bir gün bağlanamadı sıkıntılar oldu. Kopukluklar oldu.”*

Ö6. *“Asıl problemimiz aslında köy yerleşim yeri olduğu için asıl problemimiz öğrencilerin çoğunun internet erişimine, yeterli imkânlarının olmaması. Bazı öğrencilerin Wi-fi’ si bulunmakta düzenli olarak derslere zaten katılıyorlar. Bazı öğrencilerimin internet paketi bitene kadar bağlanabiliyorlar maalesef. Bittikten sonra bağlanamıyorlar.”*

Ö14. *“Uzaktan eğitimde yani bize ilk başta olumsuz gibi geliyor ama hani biz bu süreçte ilgili velilerle çok güzel yol kat ettik açıkçası hani burada bizim en büyük dezavantajımız çocukların derslere katılamamasıydı internet sıkıntısı yüzünden oldu. Ama derslere düzenli katılıp hani velisiyle annesiyle, yanında bir büyüğüyle derse katılan çocuklarda biz çok iyi verim aldık.”*

İnternet bağlantı problemiyle ilgili Ö1, Ö5, Ö6, Ö14 kodlu öğretmenler bağlantı kopmaları olduğu velilerin telefonuyla bağlanıldığı, wi-fi’ si olan öğrencilerin rahatlıkla derse katılım gösterdikleri, öğrencilerin birçoğunun internet erişiminin bulunmadığını

belirtmişlerdir. İnternet ve bağlantıyla ilgili problemler yaşandığı ve uzaktan eğitim için yeterli imkanın bir çok öğrenci için olmadığı söylenebilir.

Tablet, bilgisayar gibi donanım eksikliği, ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö1. “Okula gelemeyen öğrencilerin uzaktan eğitim almasına bir olanak sağlıyor. Olumsuz yanı ben köy öğretmeni olduğum için köyde genelde internet çok sınırlı çekiyor. Çekse de tam kapasiteyle böyle çekim gücü biraz zayıf oluyor. Ondan sonra çoğu öğrencinin bilgisayarı yok tableti yok. Babalarının telefonu var akıllı telefonu, onların eğer ki internet paketi alırlarsa o şekilde ders yürütmeye çalışıyorum. Ama bu bence bir olumsuzluktu. Çünkü bir öğrencinin internet paketi yok veya babasının akıllı telefonu yok.”

Ö15. “Ben daha önceden köyde de çalıştım. Tabi şehir merkezinde internet olanakları daha fazla bilgisayarları var internetleri var çoğunun telefonları var. Akıllı telefonları... Telefonlar çekiyor. Telefonlarda hiçbir sorun yaşamadık. Okula gelebildiler bazıları okullardaki akıllı tahtalardan dersleri dinledi. Buradan dinledi EBA destek odaları var. Yeri geldiğinde okula kâğıt bıraktık, etkinlik kâğıtları bıraktık onları aldılar, şehir merkezlerinin böyle avantajları oldu.”

Ö16. “Dezavantajımız kırsalda olmamız, olumsuzluğun sebebi de bu teknolojik donanımın olmamasından dolayı. Olumlu yönü ise zengin bir içeriğe sahip benim çalıştığım okulunda internet çekmiyor telefon çekmiyor. Telefon çekmiyor internet çekmiyor. Hiçbir donanımı yok. O yüzden uzaktan eğitimde her türlü imkân elimizin altında olduğu için zengin bir öğrenme ortamı var. Bu da farklı öğrenmelere sahip öğrencilerim için çok olumlu bir durum. Yani görsel olarak işitsel olarak her türlü materyale ulaşabiliyoruz hemen elimizin altında olduğu için.”

Ö1, Ö15 ve Ö16 genel manada şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin ve ailelerin teknolojik donanımlarının daha iyi olduğu, kırsalda yaşayan öğrencilerle bu bağlamda uzaktan eğitim yapılmasının daha zor olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin şehirde veya köyde yaşamasının olanaklar açısından uzaktan eğitimin yapılma durumunu değiştirdiği ve kırsalda uzaktan eğitim açısından donanım eksikliğinin fazla olduğu söylenebilir.

Motivasyon sorunu ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö6. “Çocukların derse motivasyonu derse güdülenme problemleri oluştu. Bu noktada da çocukları çok sıkmadan bunaltmadan ders işlemeye çalıştık. Ama yüz yüze eğitimde olduğu kadar güdüleme ve motivasyon söz konusu olamadı haliyle. Ama yine de veliler sürekli çocukların yanında olduğundan ne yapmaları gerektiğini artık bir süre sonra veliler de öğrenmişti. Öğrenen veliler çocuklarına yanlarında birebir destek oldular.”

Ö11. “Çocuklara hâkim olamıyorum uzaktan eğitimde bir tablet bir bilgisayar karşısında çocuğa ders öğretiyorum. Çocuğun motivasyonu olmuyor. İşte evdeki etkenler var kardeşleri müdahil oluyor. Malum buralar küçük yer, ailedeki hele sobalı evlerde ses gürültü ondan sonra çocuğun gündelik hayatını da görüyorum. Böyle bir olumsuz yönleri var.”

Ö13. “Aynen yani öğrencilerin motivasyonu daha düşük oluyor, Ekranı karalamaya çalışıyorlar, ekranı karalıyorlar. Bir şeyler yapıyorlar ama yine de ama motivasyonları hala düşük, o sosyalleşme tam olmadığı için birbirleriyle bazen konuşuyorlar ben izin veriyorum bazen ama çokta pek mümkün olmuyor. Son saatlerde oyun açtığımızda ona seviniyorlar. Yani ne kadar da olsa yüz yüze gibi olmuyor. Tabi ki de motivasyonlarını yüksek tutmaya çalışıyoruz ama yine de çok şey olmuyor sanki...”

Ö18. “Motivasyon sağlamak çok zor oldu birinci sınıf çocuklarında. Yani okula gelemediği okul kültürüne uyum sağlayamadı, arkadaşları arasında sosyalleşme, sosyal gelişim sağlayamadığı için biraz zorlandılar. Ev ortamında veliler motivasyon sağlayamadılar.”

Ö6, Ö11, Ö13, Ö18, kodlu öğretmenler uzaktan eğitimde öğrencilerin motivasyonlarının düşük olduğu, öğrencilerin ev ortamında bulunmasının motive olmalarını engellediğini, öğrencilerin 1. sınıf öğrencisi olmasının da motivasyonu sağlamada işi zorlaştıran başka bir etken olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitimde ekran başında olan çocukların yaşının küçük olması motivasyon sağlamsını güçleştirdiği, aile ortamında ders işleyen çocukların motivasyon ve güdülerinin çabuk dağıldığı söylenebilir.

Anında müdahale edememe ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö2. “Anında müdahale edemiyorsun bu tarz sorunlar oluyor. İkincisi mesela çocuk diyelim ki çocuktan geri dönüt alırken olumsuz olarak veli yardımcı oluyor.

Çocuk bireysel olarak bazı şeyleri yapamıyor. Anında da ekranda çocuğun ne yazıp çizdiğini tam olarak göremediğim için anında müdahale edemiyorsunuz.”

Ö5. *“Yazıların düzeltilmesin müdahale edemedik uzaktan olduğu için. Kalem tutuşlarında filan müdahalemiz olmadı. Okuma da dediğim gibi velinin desteği olursa, müdahalesi olursa sıkıntılar oldu.”*

Ö8. *“Olumsuz olarak çocukların yanımızda olmaması denilebilir okuma kısmında çok sorun olmuyor ama yazma kısmında büyük bir sorun oluyor. Çünkü çocuklar yanımızda değil yani herhangi bir müdahale şansımız yok. Kameradan da görüp orasını düzelt burasını düzelt kısmı da tabi ki problem oluyor.”*

Ö2, Ö5 ve Ö8 kodlu öğretmenler anında müdahale şansı olmadığı, çocukların bazı şeyleri bireysel olarak yapamadıkları, yazma konusunda bu durumun daha çok ön plana çıktığı ve bu konuda zorlandıklarını belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimin okuma yazma öğretimi için yazma öğrenme alanı için daha zor olduğu ve bireysel olarak yazmakta zorlandıkları söylenebilir.

Sosyalleşme sorunu f=(3), sınıf kültürüne alışamama f=(3), Becerileri geliştiremememe (yazma) f=(3), Velilerin anlama sorunu f=(2), Aile müdahalesi f=(2), Soyut kalması f=(2), Rekabet ortamı oluşması f=(2) Dönüt sağlama sorunu f=(2), Sınıf mahremiyetinin kalmaması f=(2), Veli ilgisizliği f=(2) uzaktan eğitim için olumsuz olarak ortaya çıkan diğer alt kategorilerdir.

Tablo3. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliği düzeyi ile ilgili oluşturulan tema, kategori ve kodlamalar

Tema	Kodlama	Katılımcılar
Uzaktan Eğitimde Veli İşbirliği	Yüz yüze eğitime göre arttı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö13, Ö14, Ö16, Ö19 (f=9)
	Üst düzeyde	Ö2, Ö3, Ö10, Ö12, Ö15, Ö17, Ö18, Ö20 (f=8)
	Bazı velilere ulaşamadık	Ö14, Ö15, Ö16 (f=4)
	Destek oluyor	Ö4, Ö18 (f=2)

İşbirliği Yöntemi	Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde	Ö7, Ö11 (f=2)
	Orta düzeyde	Ö1 (f=1)
	Rahatsız olan veliler oldu	Ö16 (f=1)
	Whatsapp /mesajlaşma	Ö3, Ö6, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16 (f=6)
	Ders sırasında	Ö2, Ö4, Ö9, Ö11, Ö13, Ö20 (f=6)
	Telefonla görüşme	Ö1, Ö3, Ö6, Ö13, Ö16 (f=5)
	Ödevleri paylaşma	Ö9, Ö12, Ö14 (f=3)
	Sınıf grubu	Ö9 (f=1)
	Okula gelme	Ö8 (f=1)
	Online toplantı	Ö10 (f=1)
	Öğrenciyle ilgiliydi	Ö20 (f=1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliğiniz ne düzeydedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitimde veli işbirliği teması belirlenmiş olup, bu tema içerisinde işbirliği düzeyi ve işbirliği yöntemi şeklinde iki kategori ortaya çıkmıştır. İşbirliği düzeyi ile ilgili olarak "Yüz yüze eğitime göre arttı, Üst düzeyde, Bazı velilere ulaşamadık, Destek oluyor, Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde, Orta düzeyde, Rahatsız olan veliler oldu" şeklinde 7 farklı kodlama yapılmış bu kodlamalar toplamda öğretmenler tarafından 27 kez ifade edilmiştir. Yapılan kodlamalar içerisinde uzaktan eğitimin veli işbirliğine etkisi ile ilgili olarak "yüz yüze eğitime göre arttı ve üst düzeyde" kodlamalarının sıklıkla yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca işbirliği yöntemi ile ilgili olarak öğretmenler tarafından "Whats app /mesajlaşma, Ders sırasında, Telefonla görüşme, Ödevleri paylaşma, Sınıf grubu, Okula gelme, Online toplantı,

Öğrenciyle ilgiliydi" şeklinde 8 kodlama yapılmış ve bu kodlamalar öğretmenler tarafından toplamda 24 kez ifade edilmiştir. Öğretmenlerin ifadelerinden yapılan kodlamalar incelendiğinde işbirliği yöntemi ile ilgili Whats app /mesajlaşma, Ders sırasında ve Telefonla görüşme şeklinde kodlamalarla ilişkin sıklıkla görüş belirttikleri belirlenmiştir.

Uzaktan Eğitimde Kullanılan Programlar

EBA ile ilgili için şu şekilde örnekler verilebilir:

Ö2. *"Sunuş yoluyla daha çok böyle görsel çocukların daha bir eğleneceği videolardan yararlandık eğitici videolardan. İşin açığı EBA dan da kullandık okulistikten de kullandık."*

Ö2, EBA üzerinden bazı videolar izleterek ders işlediğini, görsel anlatımlar yaptığını belirtmiştir. EBA'nın öğrencilerin daha iyi öğrenebilmelerini desteklediği ve içeriklerinin öğretmenler tarafından kullanıldığı söylenebilir.

Ö3. *"Eba'yı ilk okuma yazmada daha çok EBA'yı kullandım."*

Ö4. *"EBA'yı kullandım zoom kullanmadım EBA üzerinden zooma bağlanıyor zaten EBA'ya girip bağlandık yani."*

Ö6. *"EBA altyapısını kullanıyoruz zaten. Bağlantı için direkt EBA zoom üzerinden bağlandınız zaten. Evet, EBA ve zoom üzerinden bağlantı oluştuyorum."*

Ö8. *"EBA'nın zoomuyla genelde bağlantı sağlıyorum. Ama bazen EBA'ya girişte sıkıntı yaşıyorum. Vakit kaybına sebep oluyor. Direkt zoom üzerinden bağlantı sağlıyoruz. O hemen anında çocukla bağlantı sağladığı için direkt zoomdan açıyorum. Bunun dışında herhangi bir programla bağlantı sağlamadınız değil mi? Yok hani velilerim aktif olarak kullandığı EBA üzerinden zoom olduğu için başka bir programa gerek duymadım."*

Ö13. *"Önce EBA değil zoom zaten, zoomdan biz ders atıyoruz da zoomla EBA önce EBA'dan başlatıyorum direkt zooma bağlanıyor zaten, EBA'yla zoom diyebiliriz."*

Ö14. *"EBA üzerinden yapıyoruz ama bazen EBA da çok sıkıntı yaşayabiliyoruz yoğunluktan dolayı o zaman zoom kullanıyoruz."*

Ö3, Ö4, Ö6 ve Ö13 EBA'yı öğrencilere bağlanmak amacıyla kullandığı ve EBA üzerinden dersleri işlediklerini belirtmişler. EBA'ya girişte bazen problemler yaşandığı ve bazen direkt zoom programı üzerinden bağlandığını dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin birçoğunun uzaktan eğitimle öğrencilerle bağlantı sağlarken EBA ve zoom programlarından faydalandıkları söylenebilir.

Ö16. “EBA'yı kullanıyoruz. Çokta yardımcı oldu gerçek manada kesinlikle çok iyiydi birinci sınıflar adına. İçerik çok iyiydi ilk okuma yazma adına zoom kullanıyoruz. Çünkü EBA'dan girmedığımız zamanlar zoom kullanıyoruz sıkıntı yaşadığımız zamanlarda.”

Ö18. “Bağlantı için EBA'dan mı bağlandınız. EBA'dan ziyade zoom üzerinden direkt bağlandım. Zoom ilk çıktığında bazı öğretmenler nasıl kullanacağını bilmiyordu ama ben biliyordum. Orada herhangi bir siber saldırıya da uğramadım. Ben şunu da söyleyeyim iş yapmak istemeyen insan çok güzel bahane uyduruyor. Yok, zoom paralıymış yok siber saldırı varmış... Öyle bir şey yok. EBA'dan giremediğimde zoom üzerinden çok güzel girdim. Eba'dan girmek zorundasınız demediler ama sonradan biraz serbest bırakınca çok harika oldu.”

Ö19. “Şu an zoom üzerinden EBA üzerinden bazen de sistemde yoğunluk filan oluyor o yüzden bazen de whatsapp üzerinden canlı görüşme sağlayabiliyoruz.”

Ö16, Ö18 ve Ö19 EBA'nın içeriklerini beğendiklerini ve kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca zoom için siber saldırı olduğu ile ilgili bazı durumların olduğuyla ilgili haberlerden etkilenmedikleri ve bu uygulamayı da sıklıkla kullandıklarını dile getirmişlerdir.

Zoom ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö7. “EBA'nın zoomuyla genelde bağlantı sağlıyorum. Ama bazen EBA'ya girişte sıkıntı yaşıyorum. Vakit kaybına sebep oluyor. Direkt zoom üzerinden bağlantı sağlıyoruz. O hemen anında çocukla bağlantı sağladığı için direkt zoomdan açıyorum.”

Ö13. “Önce EBA değil zoom zaten, zoomdan biz ders atıyoruz da zoomla EBA önce EBA'dan başlatıyorum direkt zooma bağlanıyor zaten, EBA'yla zoom diyebiliriz. Uygulamalarda yine ekran paylaşımı yapınca hani google dan

bulduğumuz da gösteriyoruz. Hani ayrıca bir şey yapmaya gerek kalmıyor.”

Ö14. “EBA üzerinden yapıyoruz ama bazen EBA da çok sıkıntı yaşayabiliyoruz yoğunluktan dolayı o zaman zoom kullanıyoruz.”

Ö16. “...zoom kullanıyoruz. Çünkü EBA’dan girmedığımız zamanlar zoom kullanıyoruz sıkıntı yaşadığımız zamanlarda.”

Ö18. “Bağlantı için EBA’dan mı bağlandınız. EBA’dan ziyade zoom üzerinden direkt bağlandım. Zoom ilk çıktığında bazı öğretmenler nasıl kullanacağını bilmiyordu ama ben biliyordum. Orada herhangi bir siber saldırıya da uğramadım. Ben şunu da söyleyeyim iş yapmak istemeyen insan çok güzel bahane uyduruyor. Yok, zoom paralıymış yok siber saldırı varmış... Öyle bir şey yok. EBA’dan giremediğimde zoom üzerinden çok güzel girdim. Eba’dan girmek zorundasınız demediler ama sonradan biraz serbest bırakınca çok harika oldu.”

Ö7, Ö13, Ö14, Ö16, Ö18 kodlu öğretmenler EBA’ ya alternatif olarak daha çok zoom programını kullandıklarını ekran paylaşımı özelliği sayesinde yansıttıkları materyallerle dersi işlediklerini belirtmişlerdir.

Okulistik f=(12), Morpa f=(10) ile ilgili için şu örnekler verilebilir:

Ö2. “... görsel olsun diye okulistiği kullandık daha çok okulistik programını kullandık.”

Ö9. “Okulistik filan çocuklara yansıtarak kullandık.”

Ö4. “Program olarak değil de ekran paylaşımı olarak morpa kampüs, okulistik gibi sitelerden yararlandım.”

Ö10. “Morpa kampüs, okulistik filan onları kullanıyor musunuz? Sürekli kullanıyorum, hatta morpa açık burada, faydalaniyorum sürekli olarak. Okulistik kullanmadım. Morpa bana yetiyor. Çok iyi hazırlandığını düşünüyorum morpanın, okuma yazma sürecinde harika etkinlikler var her harf için. Çizgi filmler var. Çizgi filmler çocukların ilgisini böyle canlı tutuyor. Video sonunda da zaten harfi açıklıyor. Devamında da oradan alıp devam ettiriyorsunuz.”

Ö15. “Çok tavsiye etmiyor ama bakanlığımız bazen kullandık okulistik, okulistikten başka ata yayıncılık, ata yayıncılık ücretsiz. Okuma yazma

programından okuma yazmaya olanak sağladı pandemiye özel onu indirdik. Başka da morpa kampüsü kullanamıyoruz artık üyelik istiyor okulistikten ve ata yayıncılıktan yaptık.”

Ö2, Ö4, Ö9, Ö10 okulistik ve morpa eğitim sitelerinden faydalandıklarını, çocukların ilgisini canlı tutmak amacıyla buralarda bulunan çizgi filmleri izlettiklerini, çeşitli videolar izleterek harf öğretiminde buralardaki içeriklerden faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda eğitim sitelerinin uzaktan eğitim için olumlu etkiye sahip olduğu ve bu sitelerdeki video ve içeriklerin okuma yazma öğretiminin uzaktan eğitimle yapılmasına katkı sağladığı söylenebilir.

Youtube ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö6, Ders anlatırken anlattığım konuları görsel olarak zenginleştirme açısından ben youtube üzerinden ders materyalleriyle ilgili olan videoları çok kullanıyorum. Bu noktada çocuklara dersi anlatmadan önce ya da dersi anlattıktan sonra konuyla ilgili o materyaller çocuğun hafızasında görsel olarak da canlanmış oluyor. Hem eğitimde kalıcı bir öğrenmeyi gerçekleştiriyoruz bu durumda, hem de daha fazla etkiyi arttırabiliyor. Hani çocuklar zaten bu yaş çocuklar daha fazla anlatımdan ziyade, görsel hafızayla, yaparak yaşayarak öğrenmesi gereken yaş grubu. Sürekli çocuğun motivasyonu aktif tutulamıyor. O yüzden materyallerden çok fazla faydalandım. Özellikle youtubedaki materyallerden çok faydalandım.

Ö7, Ders içeriği olarak da mesela youtube üzerinden videolar açıyorum. Ya da diyelim bakanlığın kendi sitesinden videoları var onları veriyorum. Zaten çok fazla video veremiyorum kırk dakikanın beş dakikası hani çocukların gözleri yorulmasın diye, hani sınıftaki gibi aktif video kullanamıyoruz.

Ö6 ve Ö7 youtube içeriklerinin uzaktan eğitim için fayda sağladığını, bu videolar sayesinde ders anlatmadan önce ve dersi anlattıktan sonra, konuyla ilgili görsellerin hafızayı desteklediği, yaş grubunun küçük olması nedeniyle görsel öğelerin kalıcılığı arttırdığını söylemişlerdir. Video içeriklerinin kalıcı öğrenmeleri arttırdığı ve motivasyonu arttırdığı düşünülmektedir.

Ö9, Hayat bilgisi derslerinde filan youtube’ den filan faydalandık. Harf öğretiminde okuma yazmada filan kullandım.

Ö9, Hayat Bilgisi dersi için youtube içeriklerinden faydalandığını belirtmiştir. Ayrıca harf öğretimi için de buradaki içerikleri kullandığını dile getirmiştir.

Ö13, *youtube dan video bazı öğretmen arkadaşlar var bazı içerikler var, kendileri oluşturmuş onlardan onu gösteriyordum.*

Ö13, youtube’ da bazı öğretmenlerin içerik oluşturarak buraya yüklediğini ve bu içerikleri kullandığını belirtmiştir.

Whatsapp f=(7) ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö3. *“Whatsapp’tan ders, ödev bir de Whatsapp kullanıyorum.”*

Ö6. *“Whatsapp’ ta ağırlıklı olarak kullandım. Sürekli de görüntülü de iletişim halindeyiz. Hani çocukların ders dışında da öğretmenleriyle bir iletişiminin devam etmesini isteyen taraftayım açıkçası. Ders bittikten sonra da çocuklarla ara sıra whatsapp’tan veya normal hat üzerinden görüşmeler gerçekleştiriyorum. Şunu gördüm bu durumda o görüşmenin sık olduğu çocukların derse daha motive katıldıklarını gördüm. Daha istekli katıldığını gördüm. Haliyle de elimden geldiğince hepsiyle de bu iletişimi sürekli hale getirmeye çalışıyorsun.”*

Ö10. *“Bağlantı olarak ben Türkiye genelinde bizim bir grubumuz var. Burada biz doküman paylaşımı yaparız. Türkiye’nin çok çeşitli yerlerinden öğretmenler vardır. 256 kişiyiz. Dediğim gibi Türkiye’nin değişik şehirlerinde, birbirimizle bilgi doküman alışverişinde bulunuruz. O gün okuldaki tecrübelerimizi birbirimize aktarırız. Uyguladığımız şeyle ilgili ne sorunlarla karşılaştığımız olumlu olumsuz onları birbirimizle paylaşarak süreci sürdürüyoruz whatsapp grubu aynı zamanda facebookta da grubumuz var.”*

Ö3, Ö6 ve Ö10 Whatsapp’ı ders için, doküman paylaşımı için, görüntülü görüşme ile öğrencilerle iletişim kurmak için, öğretmenlerle bilgi alışverişi yapmak için kullandıklarını söylemişlerdir. Ders dışında öğrencilerle görüntülü görüşmeler yapılmasının, öğrencileri olumlu yönde motive ettiğini belirtmişlerdir. Whatsapp’ın doküman paylaşımı, uzaktan eğitim dersi yapmak için, öğrencilerin derse motive olması için olumlu katkısı olduğu söylenebilir.

Sosyal paylaşım grupları f=2, Okuma yazma kitapları f=2 EBA TV f=(1), İnteraktif kaynaklar f= (1), Sanal okul f(1)=1, Wordzel f=(1), Çarkıfelek f=1 (1),

Worldwall f= (1), Skype f= (1), Ofis programları f=(1) da uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullanılan programlardandır.

Tablo 4. Öğretmenlerin “Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandığınız öğretim yöntem ve teknikler ile ilgili oluşturulan tema, kategori ve kodlamalar

Tema	Kodlama	Katılımcılar
Uzaktan Eğitimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler	Sunuş	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö15, Ö17, Ö19 (f=10)
	Soru cevap	Ö1, Ö3, Ö4, Ö7, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö20 (f=9)
	Gösterip yaptırma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö9, Ö11, Ö16, Ö18, Ö20 (f=9)
	Beyin Fırtınası	Ö1, Ö3, Ö7, Ö11, Ö16 (f=5)
	Düz anlatım	Ö6, Ö13, Ö16, Ö18 (f=4)
	Benzetim	Ö17, Ö19 (f=2)
	Eğitici oyun	Ö12, Ö13 (f=2)
	Masal anlatımı	Ö10, Ö13 (f=2)
	Sesli ve sessiz okuma	Ö7, Ö14 (f=2)
	Problem çözme	Ö6 (f=1)
	Buluş	Ö3 (f=1)
	İstasyon	Ö7 (f=1)
	Drama	Ö10 (f=1)
	Örnek olay	Ö6 (f=1)
	Dikte çalışması	Ö11 (f=1)
	Bireysel çalışma	Ö6 (f=1)

Konuşma halkası	Ö13 (f=1)
Aktif öğrenme	Ö13 (f=1)
Altı şapkalı öğrenme	Ö16 (f=1)
Görseller	Ö17 (f=1)
Tartışma	Ö6 (f=1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandığınız öğretim yöntem ve teknikler nelerdir?" sorusuna verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitimde kullanılan yöntem ve teknikler teması belirlenmiş ve bu tema içerisinde 22 farklı kodlama yapılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri ifadelerden yapılan bu kodlamalar "Sunuş, Soru cevap, Gösterip yaptırma, Beyin Fırtınası, Düz anlatım, Benzetim, Eğitici oyun, Masal anlatımı, Sesli ve sessiz okuma, Problem çözme, Buluş, İstasyon, Drama, Örnek olay, Dikte çalışması, Bireysel çalışma, Konuşma halkası, Aktif öğrenme, Altı şapkalı öğrenme, Görseller, Tartışma" şeklinde belirlenmiş olup, öğretmenlerin sıklıkla kullandıkları yöntem ve tekniklerin sunuş, soru cevap, gösterip yaptırma, beyin fırtınası ve düz anlatım teknikleri olduğu tespit edilmiştir.

Uzaktan Eğitimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Sunuş f=(10) ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö4. “Uzaktan eğitimde öyle çok kullanılabilecek öğretim yöntem tekniği olduğunu düşünmüyorum. Benim çalıştığım okul itibariyle söyleyeyim bunu. Çalıştığım mahalle çok dezavantajlı bir mahalle olduğu için teknik uygulayamıyoruz. Genelde sunuş yoluyla, karşılıklı soru cevap yoluyla bu şekilde yani.”

Ö15. “Çok fazla olmadı daha çok sunum şeklinde oldu yani. Uzaktan eğitimde yöntemlerin çoğunu kullanamıyorsun.”

Ö10 ve Ö15 kodlu öğretmenler uzaktan eğitimle fazla öğretim yöntem tekniğinin kullanılmadığını belirtmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitimde öğretim yöntem tekniklerini öğretmenlerin fazla kullanamadıkları bazı yöntemlerle sınırlı kaldığı söylenebilir.

Soru cevap f=(9) ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö12. “Soru cevap şeklinde yaptık, onlar okudu ben takip ettim, o şekilde ilerledik. Yaz çiz şeklinde tahtalar ayarladık çocuklarla.”

Ö13. “ Soru cevap bazen var uygulamalarda da yine aynı şekilde, onun dışında da düz anlatım, soru cevap aktif öğrenme tekniklerinden de yine birkaç ama uygulamalı tabi ekran karşısında da pek yapamıyoruz uygulamalı yöntem teknikleri.”

Ö14. “Soru cevap tabi ki soru cevap uyguluyoruz tabi ki okuma yazmaya geçtikten sonra soru cevap uyguluyoruz ama beyin fırtınası çok uyguluyoruz.”

Ö20. “En başta zaten soru cevap yapıyorduk ilgi çekmek açısından harfleri videodan gösteriyorduk.”

Ö12, Ö13, Ö14, Ö20, soru cevap tekniğini uzaktan eğitimle okuma yazma sürecinde sıkça kullandıkları görülmektedir. Soru cevap tekniği uzaktan eğitimde sıkça kullanılan öğretim yöntem tekniklerindendir denilebilir.

Gösterip yaptırma f=9 ile ilgili şu örnekler şu şekildedir:

Ö2. “Okulistiğin programlarından yararlandık. Evet, genelde gösterip yaptırmaı kullandık. Bunları zaten dersin içinde kullanıyoruz.”

Ö16. “Hocam şu olabilir mi harflerin yazılışını öğretirken, gösterip onların yapmasını sağlama... Gösterip yaptırma var. Hem hazır olan videolar hem de dağıttığımız harflerin yazılışıyla ilgili yönergeler var hem de bizim yaptığımız videolar var yanlış yapmamaları adına o da gösterip yaptırma oluyor herhalde.”

Ö18. “Gösteri tekniğini kullandım, gösterip yaptırma tekniğini kullandım. Özellikle yazmada kullandım gösterip yaptırma tekniğini, sanal turlar yaptık öğrenciyi motive etmek adına.”

Ö2, Ö16, Ö18, kodlu öğretmenler gibi diğer görüşü alınan öğretmenler de gösterip yaptırma tekniğini uzaktan eğitimle okuma yazma yaparken sıkça kullanmışlardır. Öğrencilerin okuma yazma sürecine özellikle yazma süreci için bu yöntemi kullandıkları söylenebilir.

Beyin Fırtınası f=(5) ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö16. “*Beyin fırtınası yapıyoruz, kısa sürede farklı fikirlere ulaşmak adına hocam şu olabilir mi harflerin yazılışını öğretirken, gösterip onların yapmasını sağlama...*”

Ö16 Beyin fırtınası tekniğini farklı görüşlere kısa sürede ulaşmak için kullandığını söylemiştir.

Düz anlatım f= (4), Benzetim f= (2) Eğitici oyun f= (2) Masal anlatımı f=(2) Sesli ve sessiz okuma f=(2), Problem çözme f=(1), Buluş f= (1), İstasyon f= (1), Drama f=(1), Örnek olay f= (1), Dikte çalışması f= (1), Bireysel çalışma f=(1), Konuşma halkası f=(1), Aktif öğrenme f=(1), Altı şapkalı öğrenme f=(1), Görseller f=(1), Tartışma f=(1) frekanslara sahip öğretim yöntem teknikleridir.

Oyunla öğretim, konuşma halkası, düz anlatım, soru cevap ve aktif öğrenme kodlamalarında görüş bildiren örnekler şu şekildedir:

"Ö13: *Oyunla öğretim... Gerçi öyle bir teknik yok. Yani oyunlaştırarak öğretince daha hoşlarına gidiyor. Ders olsun diğerleri olsun bir de birinci sınıf olunca, öğretim yöntem tekniklerinden de aktif öğrenme de şeyler vardı, konuşma halkası filan bazen onlara masal anlatma ya da işte ya da onlara söz hakkı verip normal düz anlatım, benimki oluyor onlarınki de onları da derse aktif katarak aktif öğrenme tekniklerini de kullanıyorum bazen ama genelde ben işte ekranda bazen okuyorum sonra onlar okuyor ben okuduktan sonra o şekilde hani...*",

Tablo 5. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliğiniz düzeyi ile ilgili oluşturulan tema, kategori ve kodlamalar

Tema	Kodlama	Katılımcılar
Uzaktan	Yüz yüze eğitime göre arttı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö13, Ö14, Ö16, Ö19 (f=9)
Eğitimde İşbirliği	Üst düzeyde	Ö2, Ö3, Ö10, Ö12, Ö15, Ö17, Ö18, Ö20 (f=8)
Veli düzeyi İşbirliği	Bazı velilere ulaşamadık	Ö14, Ö15, Ö16 (f=4)

İşbirliği Yöntemi	Destek oluyor	Ö4, Ö18 (f=2)
	Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde	Ö7, Ö11 (f=2)
	Orta düzeyde	Ö1 (f=1)
	Rahatsız olan veliler oldu	Ö16 (f=1)
	Whatsapp /mesajlaşma	Ö3, Ö6, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16 (f=6)
	Ders sırasında	Ö2, Ö4, Ö9, Ö11, Ö13, Ö20 (f=6)
	Telefonla görüşme	Ö1, Ö3, Ö6, Ö13, Ö16 (f=5)
	Ödevleri paylaşma	Ö9, Ö12, Ö14 (f=3)
	Sınıf grubu	Ö9 (f=1)
	Okula gelme	Ö8 (f=1)
	Online toplantı	Ö10 (f=1)
	Öğrenciyle ilgiliydi	Ö20 (f=1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliğiniz ne düzeydedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitimde veli işbirliği teması belirlenmiş olup, bu tema içerisinde işbirliği düzeyi ve işbirliği yöntemi şeklinde iki kategori ortaya çıkmıştır. İşbirliği düzeyi ile ilgili olarak "Yüz yüze eğitime göre arttı, Üst düzeyde, Bazı velilere ulaşamadık, Destek oluyor, Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde, Orta düzeyde, Rahatsız olan veliler oldu" şeklinde 7 farklı kodlama yapılmış bu kodlamalar toplamda öğretmenler tarafından 27 kez ifade edilmiştir. Yapılan kodlamalar içerisinde uzaktan eğitimin veli işbirliğine etkisi ile ilgili olarak "yüz yüze eğitime göre arttı ve üst düzeyde" kodlamalarının sıklıkla yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca işbirliği yöntemi ile ilgili olarak öğretmenler tarafından "Whatsapp /mesajlaşma, Ders sırasında,

Telefonla görüşme, Ödevleri paylaşma, Sınıf grubu, Okula gelme, Online toplantı, Öğrenciyle ilgiliydi" şeklinde 8 kodlama yapılmış ve bu kodlamalar öğretmenler tarafından toplamda 24 kez ifade edilmiştir. Öğretmenlerin ifadelerinden yapılan kodlamalar incelendiğinde işbirliği yöntemi ile ilgili Whatsapp /mesajlaşma, Ders sırasında ve Telefonla görüşme şeklinde kodlamalarla ilişkin sıklıkla görüş belirttikleri belirlenmiştir.

Uzaktan eğitimde veli ile işbirliği düzeyi ile ilgili görüşler:

Yüz yüze eğitime göre arttı f=(9) kodu ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö1. "Arttı diyebilirim. Çünkü işin içinde sadece telefon olduğu için uzaktan eğitimde daha rahat istediğim saatte arayabiliyorum ama yüz yüze olduğu zaman okula çağırıyordum gelmiyordu. Arıyordum açmak istemiyordu. Nasıl olsa okula giderim gibi düşünüyordum. Ama şimdi sadece telefonla iletişim olduğu için mecburen açmak zorunda kalıyor. Biraz daha iletişim güçlendi açıkçası uzaktan olunca."

Ö2. "Veliyle işbirliğimiz üst düzeyde. Bu da şundan kaynaklanıyor bizim okulun imkânları çevredeki diğer okullara göre yüksek. O yüzden EBA'ya mesela benim yirmi beş tane öğrencim var. Bunun yirminin üstünde katılım sağlandı bunu yirmi bir yirmi iki, yirmi üç civarında katılımlar sağlandı bir iki kişi katılım sağlayamadı. O yüzden velilerin hemen hemen hepsi çocukların yanında oluyorlar zaten. Veliler anlamadığı yer olduğunda soruyorlar, sanki her bir öğrencinin yanında bir öğretmen varmış gibi. Biraz öğretmen belli konularda rahat oldu bizim için, çocuklara yaptırma hususunda. E tabi derdimizi anlatmak için de biraz zor oldu ama velilerle etkileşimimiz üst düzeydeydi yani. Tabi tabi yüz yüzeden daha fazla oldu velilerle etkileşimimiz."

Ö3. "Uzaktan eğitimde çocuğa tek yöntem mecbur bir şeyler öğretmek. Uzaktan kanallarla en çok telefon işime yarıyordu. Daha fazla iletişim kuruyorduk orda daha fazla arttı yani veliyle iletişimimiz."

Ö5. "Uzaktan eğitimde her gün veliyi gördüğümüz için daha bir işbirliği arttı. Yapmaları gerekeni de söylüyorduk onlara."

Ö1, Ö2, Ö3, Ö5 velilerin yüzyüze eğitime göre uzaktan eğitimde iletişim kurma

düzeylerinde bir artış olduğu ve bunun üst düzey bir seviyeye taşındığını söylemişlerdir. Uzaktan eğitimle birlikte velilerle olan iletişimin arttığı söylenebilir.

Ö6. “*Veli ile işbirliğim bu süreçte çok daha fazla arttı artmak zorundaydı çünkü normal şartlarda yüz yüze eğitimde ben harf öğretimi ses öğretimi yaparken çocukların elinden tutarak yazdırmayı çok fazla yapardım. Çocuklar belli çizgi araklıklarında yazması gerekirdi. Yanlış yapmamaları için hata yapmamaları için çok dikkat ederdim. Sınıfta sürekli dolaşırdım onların herhangi bir hatası olduğunda direkt müdahale ederdim. Bu müdahale sonucunda da çok güzel yazan çocuklar vardı. Hatta hepsinin yazısı çok güzeldi normal şartlarda. Ama bu uzaktan eğitimde veli mecburen işin içinde olmak zorundaydı. Sağ olsunlar ya annesi babası çocuğun yanındaydı ya da abisi ablası çocuğa mutlaka yardımcı olacak birileri yanında mutlaka vardı. Çünkü herhangi bir yanlış yazdığına o çocuğa doğru yazmayı yönlendirmesi gerektirecek birinin olması gerekiyordu.”*

Ö6 Uzaktan eğitimle birlikte veli ile iletişim arttığını belirtmiştir. Ayrıca okulda öğrencinin elini tutan öğretmenin yerini velilerin aldığını ve sürekli olarak uzaktan eğitim için bir velinin bulunduğunu belirtmiştir.

Üst düzeyde $f=8$ ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö2. “*Veliyle işbirliğimiz üst düzeyde. Bu da şundan kaynaklanıyor bizim okulun imkânları çevredeki diğer okullara göre yüksek. O yüzden EBA’ya mesela benim yirmi beş tane öğrencim var. Bunun yirminin üstünde katılım sağlandı bunu yirmi bir yirmi iki, yirmi üç civarında katılımlar sağlandı bir iki kişi katılım sağlayamadı. O yüzden velilerin hemen hemen hepsi çocukların yanında oluyorlar zaten.”*

Ö10. “*Benim velilerle iletişimim daima üst safhadadır. Biz bir aile gibiyizdir.”*

Ö17. “*Yani sürekli birebir paylaşım içindeydik hem çocuklarla hem velilerle. Onlarda sürekli sürece dahil oldular çocukların yanında olarak.”*

Ö2, Ö10, Ö17 kodlu öğretmenler ve diğer öğretmenler veli ile iletişimin üst düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde bir aile gibi olduklarını belirtmişlerdir.

Bazı velilere ulaşamadık $f=4$ ile ilgili şu örnekler verilebilir:

Ö15. “*Bazı velilerimize ulaşamadık bile, açmadılar. Neden bağlanmıyorsunuz dediğimizde işte internetimiz yok bağlantı kurmak istemiyor filan diyorlar.*”

Ö16. “*İlgisiz velilerle ilgili de şunu söyleyeyim sekteye uğruyor, yüz yüze eğitime nazaran çok sık iletişimimiz, iletişim sıklığımız çok daha iyi velilerle.*”

Ö15 ve Ö16 velilerin ilgisiz olması ve onlara ulaşamamış olmak uzaktan eğitimi olumsuz etkilediğini söylemiştir. Bu bağlamda uzaktan eğitimin sekteye uğramaması için velilerin ulaşılabilir olması gerektiği düşünülmektedir.

Destek oluyor $f=(2)$, Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde $f=(2)$, Orta düzeyde $f=(1)$, Rahatsız olan veliler oldu $f=(1)$ ile ilgili frekanslar belirlenmiştir.

İşbirliği Yöntemi ile ilgili kodlamalar:

Whatsapp /mesajlaşma $f= (6)$, Ders sırasında $f=(6)$, Telefonla görüşme $f=(5)$, Ödevleri paylaşma $f=(3)$, Sınıf grubu $f=(1)$, Okula gelme $f=(1)$, Online toplantı $f=(1)$, Öğrenciyle ilgiliydi $f=(1)$ şeklinde frekanslar elde edilmiştir.

whatsapp/mesajlaşma, telefonla görüşme kodlamasında görüş bildirenlerle ilgili şu örnekler verilebilir:

"Ö16. “*...Yüz yüze eğitime göre daha fazla iletişimdeyim daha çok görüşüyoruz. Telefonla mesaj olarak video olarak tamamen iletişimi koparmıyoruz... İlgisiz velilerle ilgili de şunu söyleyeyim sekteye uğruyor, yüz yüze eğitime nazaran çok sık iletişimimiz, iletişim sıklığımız çok daha iyi velilerle. Onların desteği olmadan ilk okuma yazmayı götüremezdik... Bizim de işbirliğimiz iyiydi. Telefonla görüşüyorduk hatta birinci dönem biliyorsunuz haftada bir kere gidiyorduk okula o günler de mutlaka birkaç velimi çağırıyordum okula... Bazı velilerim çok sık aramamdan yönlendirmeye çalışmamdan, rehberlik etmeye çalışmamdan rahatsız oldular. Bir müddet sonra telefonlarımı açmamaya, mesajlarıma cevap vermemeye başladılar...*” ifadeleri örnek olarak gösterilebilir.”

Tablo 6. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi etkililiği ile ilgili oluşturulan tema, kategori ve kodlamalar

Tema	Kategoriler	Kodlama	Katılımcılar
Uzaktan Eğitimde Okuma	Avantajlar	İlk harfleri yüz yüze öğrenmesi	Ö9, Ö17 (f=2)
		Yüz yüze eğitime göre daha etkili	Ö1 (f=1)
		Konular daha hızlı işleniyor	Ö2 (f=1)
		Dikte yapma kolay oldu	Ö4 (f=1)
		Veli bilgiliyse daha etkili	Ö2 (f=1)
	Dezavantajlar	Daha kolay	Ö10 (f=1)
		Teknolojiyi benimseme	Ö19 (f=1)
		Etkileşim sorunları	Ö6, Ö8, Ö10, Ö11, Ö13, Ö20 (f=6)
		Yüz yüze eğitimi tutmuyor	Ö3, Ö4, Ö12, Ö13, Ö14, Ö19 (f=6)
		Katılım sorunu	Ö2, Ö13, Ö14, Ö15, Ö20 (f=5)
Yazma Öğretiminin Etkililiği	Dezavantajlar	Yazma becerisinin yeterince gelişmemesi	Ö2, Ö9, Ö10, Ö18, Ö19 (f=5)
		Bağlantı/donanım sorunu	Ö2, Ö13, Ö15, Ö16 (f=4)
		Anında müdahale edememe	Ö2, Ö5 (f=2)

Motivasyon eksikliği	Ö8, Ö15 (f=2)
Psikolojik, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sorunları	Ö10, Ö20 (f=2)
Anlama sorunları	Ö7, Ö17 (f=2)
Veli ilgisizliği	Ö15, Ö16 (f=2)
Okul ilgisi ve sevgisi azaldı	Ö15, Ö16 (f=2)
Masa başında oturma	Ö7 (f=1)
Dönüt sağlama sorunu	Ö7 (f=1)
Uzaktan eğitimde rahat davranamıyor	Ö1 (f=1)
Velilerin olması öğrenme ortamını olumsuz etkiliyor	Ö7 (f=1)
Birinci sınıf için zor	Ö5 (f=1)
Daha uzun zaman alıyor	Ö6 (f=1)
Etkisiz	Ö11 (f=1)
Hazır bulunuşluk sorunu	Ö11 (f=1)
Veliye çok sorumluluk düşmesi	Ö3 (f=1)
Heceye geçme sorunları	Ö17 (f=1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi ne derecede etkilidir sizce?" sorusuna verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitimde okuma yazma öğretmenin etkililiği teması

içerisinde avantajlar ve dezavantajlar şekilde iki kategori belirlenmiştir. Avantajlar kategorisinde öğretmenlerin verdikleri ifadelerden "İlk harfleri yüz yüze öğrenmesi, Yüz yüze eğitime göre daha etkili, Konular daha hızlı işleniyor, Dikte yapma kolay oldu, Veli bilgiliyse daha etkili, Daha kolay, Teknolojiyi benimseme" şeklinde 7 kodlama yapılmış olup bu kodlamalar toplamda 8 kez ifade edilmiştir. Dezavantajlar kategorisi içerisinde "Etkileşim sorunları, Yüz yüze eğitimi tutmuyor, Katılım sorunu, Yazma becerisinin yeterince gelişmemesi, Bağlantı/donanım sorunu, Anında müdahale edememe, Motivasyon eksikliği, Psikolojik, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sorunları, Anlama sorunları, Veli ilgisizliği, Okul ilgisi ve sevgisi azaldı, Masa başında oturma, Dönüt sağlama sorunu, Uzaktan eğitimde rahat davranamıyor, Velilerin olması öğrenme ortamını olumsuz etkiliyor, Birinci sınıf için zor, Daha uzun zaman alıyor, Etkisiz, Hazır bulunuşluk sorunu, Veliye çok sorumluluk düşmesi, Heceye geçme sorunları" şeklinde 21 kodlama yapılmış olup bu kodlamalar toplamda 48 kez ifade edilmiştir. Yapılan kodlamalar incelendiğinde en sık ifade edilen kodlamaların etkileşim sorunları, eğitime tutmuyor, katılım sorunu ve yazma becerisinin yeterince gelişmemesi şeklinde ortaya çıktığı belirlenmiştir.

Öğretmenlerin yapılan kodlamalarla ilişkin görüşleri incelendiğinde *yüz yüze eğitimi tutmuyor* ve *veliye çok sorumluluk düşmesi* kodlamasında görüş bildiren

Ö3. *"..burada veliye daha çok yük düşüyor. Tamam, sen öğretmen olarak dersine giriyorsun anladım. Ama sonrasında veliye kontrol aşamasında çok yük düşüyor. Velinin eğer etkin rolü varsa birebir çocukla ilgileniyorsa bu uzaktan eğitime çok fazla yansıyor. Bu yüzden de veliye uzaktan eğitimde çok fazla yük düştüğünü söyleyebilirim. Sürekli çocukları ekran başında tutmak zor oluyor ama yüz yüze eğitimde biz böyle bir şeyle karşılaşmıyorduk. Çocukları sınıfta motive etmek daha kolay ama uzaktan eğitimde bu daha da zorlaşıyor. Yüz yüze eğitimde öğrenciyle göz göze gelip çocuğa dersini anlatmak kavratmak daha kolay olduğunu düşünüyorum..."*

Daha uzun zaman alıyor kodlamasında görüş bildiren:

Ö6. *"...öğretmem gereken şeyleri yüz yüze eğitimde çok kısa sürede öğrettiğim çalışmalarını uzaktan eğitimde çok daha uzun sürelerle yaymak zorunda kaldım. Çünkü çocukların hepsinin aynı anda öğrenememesi bu süreci de uzattı.*

Çocukların yaptığına müdahale edememem, çocukların birbiriyle iletişim halinde olamayıp sosyal öğrenmeden kopuk olmaları, sonuçta uzaktan eğitimde birbirleriyle iletişim halindeydiler ama yüz yüze eğitimdeki gibi bir iletişim söz konusu olamaz..."

Daha kolay, etkileşim sorunları, yazma becerisinin yeterince gelişmemesi, psikolojik, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sorunları kodlamalarında görüş bildirenlerle ilgili şu örnekler verilebilir.

Ö10. "Ben uzaktan eğitimle okuma yazma öğretmenin çok daha kolay olduğunu düşünüyorum. Ama öğretmen çocuğun elinden tutmadığı sürece daima bir şeyler eksik kalır. Onu da çocuklar okula geldiğinde görüyorsunuz çocukların defterlerinin halini. Yazılarını ellerinin titreyişinden, yazı çizgilerinin duruşundan yönünden bunu anlayabiliyorsunuz. Ama netice itibariyle ben uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ederim. Çocukların akıl sağlığı bakımından, beden sağlığı bakımından, öğretmenin aynı şekilde sağlığı açısından yüz yüze eğitim çok daha iyidir diye düşünüyorum..."

İlk harfleri yüz yüze öğrenmesi, anlama sorunları, heceye geçme sorunları kodlamasında görüş bildiren

Ö17. "Yani etkili oldu diye düşünüyorum. Biz birinci dönemin sonunda harflerimizi bitirmiştik. Okuma yazmayı öğretmiştik. Zorlukları olduğu kadar olumlu yanları da vardı... Özellikle ilk başlarda heceye geçme konusunda büyük sıkıntı yaşadık. Harfleri tam olarak, biz çocuklara gösterdiğimiz şekilde çıkarma şeklinde öğretemiyordu veliler. Biz ne kadar derste söylesek de bunu sonrasını tamamlarken mesela "L" yi "L" harfine "Le" diyordu. Buradan heceye geçerken çok zorlandı çocuklar orda Le derken orda birleştirmede zorlandılar..."

Etkileşim sorunları, katılım sorunu, psikolojik, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sorunları kodlamalarında görüş bildiren:

Ö20. "...Duygusal kısım eksik kalıyordu. Bir de birinci sınıftı. Böyle moda mod gidiyordu. Çocukla bir yere kadar iletişim kurabiliyordum. Dokunamıyordum. En başta birinci sınıflarda onlara yetişmen gerekiyor ondan sonra eğitim geliyor bana göre. O kısım eksik kalıyor bence..." tarafından belirtilen ifadeler yer verilebilir."

5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularının kuramsal çerçevede tartışılması ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesine yönelik açıklamalar yapılmış olup gelecek araştırmalara yön vermesi ve ışık tutması için önerilerde bulunulmuştur.

5.1.Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin beş tema oluşmuş ve bu temalar uzaktan eğitim algısı, uzaktan eğitimde kullanılan programlar, uzaktan eğitimde kullanılan yöntem ve teknikler, uzaktan eğitimde veli ile işbirliği, uzaktan eğitimde okuma yazma öğretiminin etkililiği şeklinde belirlenmiştir.

Uzaktan eğitim algısı ile ilgili olumlu ve olumsuz olmak üzere iki farklı kategori oluşturulmuş ve olumlu kategori için; Veli desteği, Engelleri ortadan kaldırması, Zamanın esnekliği, Öğrencilere özel zaman ayırabilme, Motivasyonun yüksek olması, Velinin öğrencinin yanında olması, Eğitim alma, Daha kolay olması, Materyal bulma kolaylığı, Okumayı kolaylaştırma, Sınıf yönetimi kodları belirlenmiştir. Olumsuz kategori için ise; Etkileşim yetersizliği, Katılımın az/düzensiz olması, İnternet bağlantı sorunu, Velinin yardımının fazla olması, Tablet, bilgisayar gibi donanım eksikliği, Motivasyon sorunu, Anında müdahale edememe, Sosyalleşme sorunu, Sınıf kültürüne alışamama, Becerileri geliştirememe (yazma), Velilerin anlama sorunu, Aile müdahalesi, Soyut kalması, Rekabet ortamı oluşması, Dönüt sağlama sorunu, Sınıf mahremiyetinin kalmaması, Veli ilgisizliği, İnternet paketi olmaması, Teknolojiyi kullanamama, Verimliliğin düşük olması, Öğrenci sayısının fazla olması, Kalabalık aile ortamı, Öğrenciye etkinin az olması kodları belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin birçoğu etkileşimin yetersiz olduğunu söylemiştir. Yüz yüze eğitim yapılırken öğrenciyle olan etkileşimin daha fazla olduğu ve etkileşimin uzaktan eğitimle azaldığını göstermektedir. Katılımın az olması ve düzensiz olması konusunda 8 öğretmen görüş belirtmiş ve bu durum eğitimde fırsat eşitliği konusunda olumsuz bir duruma yol açmaktadır. İnternet bağlantı sorunuyla ilgili 7 öğretmen görüş belirtmiş ve yine tablet ya da bilgisayar bulunmaması ile ilgili 4 öğretmen görüş belirtmiş ve bu konuda öğrenci başarılı olsa bile teknolojik olarak donanım eksikliği olması nedeniyle katılım düşmektedir. Yine öğrenciler arasında fırsat eşitliğini zedelemekte ve öğrencilerin akademik olarak arasının

açılmasına neden olacaktır. Bu konuyla ilgili gerekli alt yapı çalışmalarının tamamlanarak öğrencilere tablet, bilgisayar ve internet sağlanması bu sorunun giderilmesi için önemli olduğu düşünülmektedir. Duran vd., (2012) öğrencilerin teknolojiye ulaşma ve derslere uzaktan erişme imkânı olması uzaktan eğitim için avantajlı bir durum olsa bile her öğrenci için bu imkânın sağlanamamış olması fırsat eşitliği açısından etik bir durum olmadığını bu nedenle öğrencilerin tamamı çevrimiçi ödevlere ulaşabiliyorsa uzaktan ödevler verilmeli eğer sağlanamıyorsa bu şekilde ödevler verilmemesini belirtmişlerdir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ödevler verilirken ekranda öğrencinin geçireceği zaman iyi hesaplanmasının ve öğrencilerin veli kontrolünde bu ödevleri yapmalarının, ödevlerin pekiştirme amacıyla verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu görüş katılımın ve erişimin az olmasının fırsat eşitliği noktasında elde edilen bulguları desteklemektedir.

Motivasyon ve anında müdahale edememe ile ilgili problemler konusunda 4 öğretmen zorluk yaşamıştır. Bu konuda gereken desteğin sağlanamaması öğrencilerin yeterli motivasyonu elde edemeyecek ve bu konu öğrencilerin başarısına etki edeceği düşünülmektedir. Ayrıca anında müdahalenin olmaması yanlış öğrenmelerin düzeltilmesi açısından olumsuz etkilere sebep olacaktır. Yalın (2010) uzaktan eğitimde öğrenciler birbirini motive edemeyeceklerini, uzaktan eğitimin öğrencilerin adaptasyon sağlamasına engel olabileceğini, teknolojik araçlarla sağlandığı için öğretmenin anlık desteğinden mahrum bıraktığını belirtmiştir.

Uzaktan eğitim için kullanılan programlar teması için 16 öğretmen EBA'nın aktif olarak kullanıldığını ve yoğun olarak EBA'ya erişimin sağlandığı görülmüştür. Tanrıku(2017) yaptığı çalışmada Eba içeriklerinin yetersiz olduğu ve çok tercih edilmediği Türkçe Okuma ve yazma alanlarında eksikler olduğu ve yetersiz kaldığını belirtmiştir. Fakat elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin çoğunun EBA'yı aktif olarak kullandığı ve EBA'nın içeriklerini çok beğendiğini belirtilmiştir.

Bu da gösteriyor ki bu alanda yapılan çalışmalar aktif sonuçlar vermiş ve gün geçtikçe EBA'nın hem kullanım oranının hem de etkililiği okuma yazma öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Öğretmenlerin en çok telaffuz ettiği bir diğer program zoom olmuş ve bunu 13 öğretmenin kullandığı ve bağlantı için daha esnek davranılmasının EBA ile bağlantı sorunları yaşanıldığı takdirde zoom programının da bağlantı için alternatif olduğu belirtilmiştir.

Öğretmenlerin içerik için kullandıkları programlar için daha önceden yapılan Altunkaynak ve Çağınlar(2020)'ın araştırmasına göre Teknolojiyi kullanım açısından sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde orta düzeyde bir ilişki olduğunu belirtilmiştir. Yine aynı çalışmada sınıf öğretmenlerinin Okulistik ve Morpa kampüsü sıklıkla kullandıkları fakat Eba'yı bunlara oranla daha az kullandıkları belirtilmiştir. Elde edilen bulgulara göre okuma yazma öğretiminde EBA içerik açısından Okulistik ve Morpa kampüsü'ten daha ön sırada geldiği ve bunlardan daha zengin içeriğe sahip olduğu görülmektedir. Bu da gösteriyor ki covid 19 pandemi şartlarında EBA için çalışmaların yoğunlaştığı ve daha başarılı sonuçların bu alanda elde edildiği gözlemlenmektedir. Yine bunların yanı sıra Whatsapp'ın görüntülü konuşma özelliği ve ödevlerin uzaktan iletilmesi bakımından yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca okuma yazma öğretimi için youtube içerikleri de yoğun bir şekilde kullanılmış ve faydalı bulunmuştur. Uzaktan okuma yazma öğretimi için kullanılan diğer programlar ve erişimler ise şu şekilde sıralanmıştır; sosyal paylaşım grupları, okuma yazma kitapları, EBA TV, interaktif kaynaklar, sanal okul, Word wall, çarkıfelek, skype, ofis programları sıralanmaktadır. Bayburtlu(2020) EBA da yer alan içeriklerin ders kitaplarıyla etkileşimli olmasının faydalı olacağı ve öğretmenlerin dijital içerik geliştirme konusunda eğitim alması gerektiğini belirtmiştir.

Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri için öğretmenlerin birçoğu sunuş yolu ve düz anlatım yöntem ve tekniklerini kullanmışlardır. Soru cevap, gösterip yaptırma, beyin fırtınası, sesli ve sessiz okuma, masal anlatımı, eğitici oyun, buluş, örnek olay, bireysel çalışma, gibi yöntemler de kullanılan yöntemler arasındadır. Aktif öğrenme, istasyon, konuşma halkası, altı şapkalı öğrenme, gibi yöntem ve teknikleri ise uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde fazla da kullanamadıklarını belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliği konusunda velilerle işbirliği düzeyi ve işbirliği yöntemi olmak üzere iki farklı kategori oluşturulmuştur. İşbirliği arttı diyen ve üst düzeyde diyen velilerin oldukça fazla olduğu ve bu konuda yapılan araştırmalar gösteriyor ki veli ile işbirliği arttırılmasının ve velilerin de öğrencileriyle ilgilenmesinin olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Bayburtlu(2020) bu konuda yaptığı araştırmayla ilgili öğrenci velilerinin bu süreçte pasif kaldıklarını öğrenciler canlı dersteyken onları takip etmedikleri, anne ve babanın ikisi çalıştığı

ailelerde bu sorunun daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda bazı velilere ulaşamadık, Destek oluyor, Derse katılan öğrenci velileri ile yüksek düzeyde, Orta düzeyde, gibi kodları belirten velilerden anlaşılabileceği üzere işbirliğinin artmış olması öğrenci başarısını arttırmaktadır. Ayrıca rahatsız olan velilerin de olması uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimini zorlaştırmaktadır.

Sinem ve Baş(2020)'ın yaptığı araştırmaya göre okuma anlama çalışmalarına öğrencilerle birlikte velilerin de katılması gerektiği ve bu süreçte yanlarında bulunmaları gerektiği" belirlenmiştir. Bu konuda yapılan araştırmalar da gösteriyor ki veli desteği uzaktan eğitimde olumlu yönde yadsınamaz bir etkiye sahiptir. Çakın ve Külekçi Akyavuz(2021) velileri de sürecin içine katılması ve önemini velilerin öğrencileri motive etmek için çeşitli sözler söylediği, gelecek konusunda teşvik edici konuşmalar yapıldığı söylemekte motive edici çeşitli etkinlikler yapılması ve velilerin bu konuda bilinçlendirmek için çeşitli eğitimler verilmesi gerektiği öneriler arasında yer almaktadır.

Veli ile işbirliği sağlama yöntemi olarak ise Whatsapp üzerinden, uzaktan eğitimle ders yapıldığı sırada, ödev paylaşırken, telefon görüşmesiyle veli ile işbirliği yapılmıştır. Okula gelme durumunun az olması pandeminin etkisiyle mümkün olmadığı ya da online toplantıyı ya da sınıf grubunu velilerin çok tercih etmediği, bunun yerine birebir görüşmelerin daha etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçları da bu bağlamda bu konuyu desteklemektedir. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminin etkililiği konusunda avantajlar ve dezavantajlar olmak üzere iki ayrı kategori oluşmuştur. Avantajlar kategorisinde Yüz yüze eğitime göre daha etkili, konular daha hızlı işleniyor, Dikte yapma kolay oldu, Veli bilgiliyse daha etkili, Daha kolay, Teknolojiyi benimseme kodlarının toplam frekansı 8 olduğu görülmüş ve uzaktan eğitimle okuma yazma eğitimi ile ilgili sorunların yanında bazı avantajları olduğu da görülmüştür.

Kılınç(2015) bu bağlamda uzaktan eğitimle arasında önemli bir başarı farkı olmadığı ve yüz yüze eğitimden başarı olarak önemli bir farkın olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerle olan iletişimin sınırlı olması bağlantı kopmaları, internet ve bilgisayar eksikliği gibi çeşitli sebeplerle öğrencilerin derslere katılamaması olumsuz yanları da araştırmada elde edilen sonuçlar arasındadır. Erbaş(2021)"öğretmenlere teknolojik bazı altyapılar ve programların, üniversitelerin, ailelerin ve milli eğitim kaynaklarının olumlu yönde süreci

desteklediğini” belirtmiştir. Yapılan araştırma Erbaş’ın bu konudaki görüşünü destekler niteliktedir.

Motivasyon eksikliği, Psikolojik, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sorunları gibi sorunlarında sıklıkla görüldüğü araştırma sonucunda elde edilen bulgular arasındadır. Bozkurt(2020)’a göre olumlu kategoride kolaylaştırıcı, yaşam boyu öğrenme, öğretimsel bulunuşluk, yapılandırılmış öğrenme, topluluk hissi, özerklik zaman ve mekândan bağımsızlık, erişilebilirlik ve içsel motivasyon öne çıkmaktadır. Olumsuz metaforlar ise yapaylık, yalnızlık duygusu, dışsal motivasyon, izolasyon, iletişimsizlik, psikolojik uzaklık, kalite, eşitsizlik, anındalık ve duyuşsal yakınlık gösterilebilir. Yine Erol ve Erol(2020) bu konuyla ilgili öğrencilerin korkulu ve kaygılı oldukları dijital oyunlara daha çok yöneldikleri görülmüştür. İnci Kuzu (2020) bu süreçte öğrencilerin endişe içinde oldukları fakat bu endişelerinin sınıf öğretmenleriyle iletişim sağlandığı takdirde öğrencileri etkilemediğini belirtmişlerdir. Ayrıca ders esnasında dikkatin dağılabildiği ve ödevlendirme yapılmadığı için tekrarın yapılamadığı ve bu durumun öğrencileri olumsuz etkilediğini, telefonla katılım sırasında bağlantı kopmalarının olduğu ve bu gibi sorunların EBA TV’ de yaşanmadığı belirlenmiştir.

Masa başında oturma, Etkileşim sorunları, Uzaktan eğitimde rahat davranamıyor, Okul ilgisi ve sevgisi azaldı gibi kodlardan elde edilen bulgular öğrencilerin ruhsal ve fiziksel bazı problemlere yol açacağı düşünülmektedir. Çiçek, Tanhan ve Tanrıverdi(2020) uzaktan eğitim için öğrencilerin saldırganlık düzeylerinde artış olduğu kaygı, stres, uykusuzluk, iştahsızlık gibi bu süreçte öğrencilerin yaşadıkları olumsuzluklar olduğunu gözlemlemiştir.

Dönüt sağlama sorunu, anlama sorunları, veli ilgisizliği birinci sınıf için zor olduğu, daha uzun zaman aldığı, etkisiz olduğu, hazır bulunuşluk sorunlarının olduğu, veliye çok iş düşmesi, velinin öğrenme ortamında bulunması gibi sorunlar da uzaktan eğitimin etkisini düşürmekte ve öğrenmeleri etkilemektedir.

Yazma süreci için öğretmenler çok zorlandıklarını ve öğrencilerinin yazılarının yüz yüze eğitime göre çirkin olduğunu söylemiş ve ilk harfleri yüz yüze öğretmiş olmalarının uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu etki ettiğini belirtmişlerdir. Okuma yazma öğretimi için dikte yapmanın daha kolay olduğunu fakat okuma sırasında heceye geçirme konusunda zorluklar olduğu görülmüştür.

Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için yüz yüze eğitimin yerini tutmadığını düşünen öğretmenlerin sayısı yüz yüze eğitimden daha etkili diyen öğretmenlerin altı katıdır. Keskin ve Özer Kaya(2020) “öğrencilerin yaklaşık % 85’i uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre etkisinin düşük olduğu ve %45’i uzaktan eğitimin alternatif olabileceğini” belirtmiştir. Bu görüş ve araştırma bulguları uzaktan eğitimin tek başına yeterli olamayacağı ama alternatif ve destek amaçlı kullanılabileceğini göstermektedir.

5.2.Öneriler

Elde edilen bulgular ve alan yazını gösteriyor ki uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi konusunda:

- 1) Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için EBA TV, EBA içerikleri açısından desteklendiği ve bu içeriklerin dijital etkileşim kaynakları artırılarak devam ettirilmesi,
- 2) Yazma becerisinin okuma becerisine göre uzaktan eğitimle daha zor bir hal aldığı ve yüz yüze eğitimle okuma yazma becerisine başlanmadan uzaktan eğitimle okuma yazma becerisini kazandırmanın çok zor olduğu, yüz yüze eğitimle başlanıp uzaktan eğitimle devam ettirilmesi,
- 3) Kullanılan bağlantı programlarının sadece EBA’yla sınırlı olmamasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Eğitimde fırsat eşitliği açısından öğrencilerin bilişim, donanım ve malzeme açısından eşit düzeyde olanaklara sahip olması ve bu olanakların artırılması,
- 4) Veli, öğrenci, öğretmen iletişiminin ve teknolojik altyapının uzaktan eğitimin olmazsa olmazı olduğu ve bu sac ayaklardan birinin etkisi azaldığında akademik verimliliğin düşeceği düşünülmekte ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması,
- 5) Öğretmen ve öğrencilerin psikolojik, sosyal ve duygusal olarak etkilenmelerinin en aza indirilmesi için yüz yüze eğitimin okuma yazma öğretim sürecinde yapılması,
- 6) Öğretmenlerin teknoloji kullanma düzeylerinin artırılması ve uzaktan eğitim için kullanılabilecek öğretim yöntem teknikleri konusunda eğitim almaları için imkân sağlanması,
- 7) Velilerin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimine geçmeden önce eğitim almaları sağlanmalı ve bu konuda bilinçlendirilmeleri önerilebilir.

KAYNAKLAR

Aba, T. C. (2011). *İlköğretim 1. Sınıf Türkçe Dersi İlk Okuma-Yazma Öğretim Programının (2005) Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi: Balıkesir İli Örneği*. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Akçay, S., Aydoğdu, M., & Yıldırım, H. İ. (2005). Fen Eğitiminde İlköğretim 6 Sınıflarda Çiçekli Bitkiler Konusunun Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 103-116.

Akyol, H. (2009). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Al, U., & Madran, R. (2004). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri: Sahip Olması. *Bilgi Dünyası* , 259-271.

Altunkaynak, M., & Çağmlar, Z. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma Yazma Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanma Ve Eğitsel Olarak Kullanma Durumları. *Milli Eğitim Dergisi* , 93-122.

Amunga, J. (2021). Covid-19 salgınının ortasında STEM Eğitimini geliştirmek için teknolojiden yararlanma: İlgili endişelere genel bir bakış. *Techium Sosyal Bilimler Dergisi* , 40-45.

Apaydın, Ç., & Kaya, F. (2020). An analysis of the preschool teachers' views on alpha generation. *European Journal of Education Studies*, 6(11) , 123-141.

Atalı, L., Gönener, A., Sertbaş, K., & Taşkıran, Y. (2003). Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Durumlarının İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* , 129-132.

Avşar, P. (2012). *Yetişkinlerin Öğrenme Özelliklerine Göre Düzenlenmiş Bir İnternet Temelli Eğitim Ortamının Değerlendirilmesi (Beden Eğitimi Öğretmenlerine Yönelik Korfbol Eğitimi Örneği)*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Babayiğit, Ö. (2012). *İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Alternatif Ses Sıralamasının Etkililiğinin İncelenmesi*. Niğde: Niğde Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 256.

Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkçe Eğitimi. *Turkish Studies* , 132-151.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs(covid 19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi* , 1-23.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi* , 11-53.

Canbek, N. G. (2015). Uzaktan öğretme ve öğrenme: uzaktan eğitimin temelleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi* , 104.

Carter, C. M. (2016, Aralık 2016). *Alfa Kuşağı İçin Eksiksiz Kılavuz, Y kuşağının Çocukları*. Nisan 10, 2021 tarihinde Forbes: <https://www.forbes.com/sites/christinecarter/2016/12/21/the-complete-guide-to-generation-alpha-the-children-of-millennials/?sh=69aace1d3623> adresinden alındı

Çakın, M., & Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansıması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research* , 166-186.

Çiçek, İ., Tanhan, A., & Tanrıverdi, S. (2020). Covid 19 ve Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi* , 1091-1104.

Değirmenci, H. (2014). *Eğitim Yazılımının Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Becerileri Üzerindeki Etkisi:Morpa Kampüs Uygulaması*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi.

Demirel, Ö. (2010). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi

Yayınları.

Duran, E., & Ertuğrul, B. (2012). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Elektronik Ders Kitaplarına Yönelik Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 347-365.

Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 Salgını Döneminde Eğitim: İlkokuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi* , 360-380.

Erol, M., & Erol, A. (2020). Koronavirüs Pandemisi Süresinde Ebeveynleri Gözünden İlkokul Öğrencileri. *Milli Eğitim Dergisi* , 529-551.

Ersoy, M. (2008). *Uzaktan Eğitim Öğretimin Yönetimi*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.

İnci Kuzu, Ç. (2020). Covid-19 Pandemisi Surecinde Uygulanan İlkokul Uzaktan Eğitim Programı (Eba Tv) İle İlgil Veli Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi* , 505-527.

İşman, A. (2001). *Sakarya Üniversitesinde Uzaktan Eğitimin Dünü Bugünü Ve Geleceği*. Sakarya: Sakarya Kongresi.

İşman, A. (2005). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Öğreti Yayınları.

İşman, A. (2008). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.

İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.

Karasar, Ş. (2004). Eğitimde yeni iletişim teknolojileri-internet ve sanal yüksek eğitim. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* , 117-125.

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* , 59-67.

Keskinkılıç, K., & Keskinkılıç, S. B. (2007). *Türkçe İlkokuma ve Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kılınç, M. (2015). *Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Etkililiği Üzerine Bir Araştırma "İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programı Örneği"*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim

Bilimleri Anabilim Dalı.

Koç, E. S. (2021). İlkokul Öğretim Programlarının COVID-19 Sonrası Yaygınlaşan Uzaktan Eğitime Uygunluğunun İncelenmesi. *International Anatolia Academic Online Journal, Sosyal Bilimler Dergisi* , 24-36.

Lee, Y., & Choi, J. (2011). A review of online course dropout research: implications for practice and future research. *Educational Technology Research and Development* , 593-618.

Li, J. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Müfredat Dışı Zamanında Mobil Destekli Otonom İngilizce Öğrenimi: Çin'de Bir Örnek Olay. *Technium Sosyal Bilimler Dergisi* , 129-143.

Oral, B., & Çoban, A. (2020). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Sarı, T., & Nayır, F. (2020). Pandemi Dönemi Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar. *Turkish Studies* , 960-974.

Selvi, K. (2008). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sever, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sirem, Ö., & Baş, Ö. (2020). Okuma Güçlüğü Olan İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri. *Turkish Studies* , 994-1009.

Sönmez, V. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık(9. Baskı).

Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 421.

Şimşek, N. (2009). *Örneklerle Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Çanakkale: Çanakkale Kitaplığı Akademi.

Taghisoylu, R. (2020). Nitel Bir Araştırma Olarak Durum Çalışması. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal* , 1166.

Tanrıkulu, F. (2017). EBA'nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik Öğretmen Görüşleri. *Ana Dili Eğitim Dergisi* , 395-416.

TDK. (2021). 11 23, 2021 tarihinde Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı

TEGV. (2020). *Covid 19 dönemi TEGV çocukları uzaktan eğitim durum değerlendirme raporu*. Nisan 15, 2021 tarihinde Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı: <https://tegv.org/dosyalar/covid-19-donemi-uzaktan-egitim-durum-degerlendirme-raporu.pdf> adresinden alındı

Tüysüz, C., & Aydın, H. (2007). Web Tabanlı Öğrenmenin İlköğretim Okulu Düzeyindeki Öğrencilerin Tutumuna Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22) , 73-84.

Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitimde Bilişim Ortamları ve Teknolojiler*. Ankara: Nobel Dağıtım.

Yalçın, A. (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yalın, H. İ. (2010). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yaman, B. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Türkiye Ve Çin’de Uzaktan Eğitim Süreç Ve Uygulamalarının İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* , 2021.

Yüksel, A., Yanık, A., & Ayazlar, R. A. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek 1: Uzman Görüş Formu

UZMAN GÖRÜŞ FORMU

Saygıdeğer Hocam,

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Danışmanım Prof. Dr. Feridun MERTER gözetiminde yüksek lisans tez çalışmam “Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri” başlıklı çalışmam için aşağıda yer alan yarı yapılandırılmış görüşme sorularını oluşturduk. Soruları okumanız ve aşağıda yer alan kısımda, Uygun, Uygun Değil, Düzeltilmeli kısımlarına değerli görüşlerinizi yazmanız, çalışmamın kapsam geçerliliği için yapacağınız düzeltmeler ve öneriler oldukça önemli olup, zaman ayırdığınız için teşekkür ederim, kolaylıklar dilerim.

Ömer KARANFİL

Tekir İlkokulu

Onikişubat/Kahramanmaraş

Adınız-Soyadınız:

Çalıştığınız Üniversite/Fakülte:

Ana Bilim Dalınız/ Bilim Dalınız:

No	Soru	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli/ Öneriler
1.	Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu ve olumsuz olarak gözlemlediğiniz etkiler nelerdir?			

2.	Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken hangi programları kullanıyorsunuz?			
3.	Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleri nelerdir?			
4.	Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliğiniz ne düzeydedir?			
5.	Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi ne derecede etkilidir?			

Ek 2: Yarı yapılandırılmış Görüşme Formu

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Kıymetli Meslektaşım,

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Danışmanım Prof. Dr. Feridun MERTER gözetiminde yüksek lisans tez çalışmam “Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri” başlıklı çalışmam için aşağıda yer alan yarı yapılandırılmış görüşme soruları kapsamında sizinle görüşme yapmak istiyorum. Görüşme süresi 20-40 dakika arasında sürebilir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz. Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Prof. Dr. Feridun MERTER

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Ömer KARANFİL

Tekir İlkokulu

[Redacted Signature]

Görüşme Soruları**Demografik Bilgiler**

Cinsiyetiniz:

Yaşınız:

Kıdeminiz:

Sahip olduğunuz bilgisayar/tablet/netbook/akıllı telefon gibi teknolojik cihazlar:

1. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi için olumlu ve olumsuz olarak gözlemlediğiniz etkiler nelerdir?
2. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken hangi programları kullanıyorsunuz?
3. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleri nelerdir?
4. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaparken veli ile işbirliğiniz ne düzeydedir?
5. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi ne derecede etkilidir?

İnternete bağlanma şekliniz (Mobil Ağ/ Wi-fi):

Ek 3: Gönüllü Onam Formu

Sayın Katılımcı;

Katılacağınız bu çalışma, “Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri” adıyla, 13.10.2021-28.10.2021 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini incelemektir.

Araştırma Uygulaması: Görüşme şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmaya katılıp katılmamakta özgürsünüz. Araştırma sizin için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Katılımınız **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürsünüz. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çalışmaya katıldıktan sonra istediğiniz an vazgeçebilirsiniz. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Görüşmeye katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek size hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Danışman: Prof. Dr. Feridun MERTER

Araştırmacı : Ömer KARANFİL

İletişim bilgileri: [Redacted]

Yukarıda açıklanan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

...../...../.....

İmza:

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-35776031-605.01-31491885
Konu : Uygulama İzni Talebi (Ömer KARANFİL)

10.09.2021

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 06.09.2021 tarih ve E.78644 sayılı yazınız.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi.

İlgi (a) dilekçe ile başvuru İÜniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ömer KARANFİL'in "**Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimle Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri**" konulu tez çalışmasına veri oluşturmak amacıyla, İlimize bağlı tüm ilçelerimizde bulunan ilkökul öğretmenlerine yönelik ilgi (a) yazınız ekindeki anket ve ölçeklerinin uygulanabilmesi ile ilgili talebiniz Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Denetimi ilçe millî eğitim müdürlüğünde ve okul/kurum idarelerinde olmak üzere, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten elektronik ortama aktarılmış veri toplama aracının ilgi (b) Genelge doğrultusunda 2021-2022 Eğitim Öğretim döneminde okulların açılması halinde eğitim öğretim aksatılmadan, pandemi kurallarına uygun olarak veya online olarak uygulanmasına izin verilmiştir. Söz konusu veri toplama aracının Bakanlığımız Veri Toplama Modülü üzerinden yayınlanması Müdürlüğümüz görev ve sorumluluğu dahilinde değildir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Yusuf KAHRAMAN
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: Veri Toplama Araçları (5 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Arge/A. KÜÇÜK (Şef) Yenişehir Mah. Cahit Zarfıoğlu Cad.
46060/Kahramanmaraş
Telefon No : 0 (344) 216 46 94
E-Posta: arge46@meh.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: H. ŞİMŞEK

Unvan : Memur

İnternet Adresi: Faks:3442164709

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meh.gov.tr> adresinden 017d-fd0b-385e-92d8-1071 kodu ile teyit edilebilir.